

UJ KELET

FUGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (értékelttel) 3.5 SEKEL TEL-AVIV, 1981 AUGUSZTUS 7., PÉNTEK 10055 sz.

REAGAN ELUTASITJA SZADAT JAVASLATAT

Amerika továbbra sem tárgyal a PFSz-el

Megállapodás az autonómia-tárgyalások folytatásának szükségéről — Begin szeptember 8-án utazik az Egyesült Államokba

Washington (Reuter, UPI). — Ronald Reagan amerikai és Anuar el-Szadát egyiptomi elnök tegnap befejezték két napig tartó tárgyalásaikat és közös nyilatkozatban hangoztatták az autonómia-tárgyalások mielőbbi felújításának szükségét, amelyben az Egyesült Államok fontos szerepet fog játszani. Megfigyelők azonban nem mulasztják el hangsúlyozni, hogy a nagyszámu udvariassági szöveg és barátságos megnyilvánulás ellenére, Szadátnak nem sikerült meggyőznie amerikai tárgyalópartnerét, hogy változtassa meg álláspontját és ismerje el a PFSz-t, vagy tárgyaljon ezzel a szervezettel.

Az egy órán át tartó befejező tárgyalás után Reagan azt mondta, Szadát jelenlétében, az újságírók előtt, hogy mindkét fél érdekelt van abban, hogy a „camp-davidi folyamat” mielőbb új lendületet vegyen és sikerrel záruljon.

Sem Reagan, sem Szadát nem említették befejező nyilatkozatukban a PFSz-t, ami további bizonyítékot nyújt arra nézve, hogy ebben a kérdésben nem sikerült megegyezésre jutniuk. Reagan ugyanakkor hangsúlyozta, hogy Szadát elnök felkérte az Egyesült Államokat, vállaljon továbbra is fontos szerepet a közkeleti békefolyamat továbbvezetésében és különösképpen az autonómia-tárgyalások kérdésében. Reagan hozzáfűzte, hogy készséggel eleget tesz ennek a kérésnek és hogy az Egyesült Államok továbbra is aktív partnere lesz Egyiptomnak a közkeleti béke előrése és biztosítása érdekében tett erőfeszítésekben. Hangoztatta, hogy az amerikai elnök személyében bekövetkezett változás semmilyen formában nincs kihatással Amerika elkötelezettségére, a camp-davidi egyezmények szellemében.

Szadát, aki igen dicsőre jelzőkkel illette vendéglátóját, kijelentette, hogy „soha nem fog kiábrándulást okozni Reagannek.

kezde a tárgyalásokkal kapcsolatos anyag előkészítését. Ez felöleli a két ország kapcsolatait, az autonómia tárgyalásokat és a körzet általános problémáit.

RÖVIDEN

● A szovjet kormány a TASzSz sajtóügynökség útján nyilvánosságra hozott hivatalos kommunikációban megállapította, hogy az új Begin-kormány a legszükségesebb az ország fennállása óta. A szovjet kommunikáció szerint Begin hatalomvágya egy olyan „esküvőt” eredményezett, amelyben az egyik házastárs a „modern sovinizmus”, a másik pedig a „középkori stilusu dogmatizmus.”

● A japán Hirosima városában tegnap szomorú gyászszertartás keretében emlékeztek meg az amerikai atombomba-támadás 36. évfordulójáról. A szertartáson Hirosima polgármestere figyelmeltetett az atomháború veszélyeire és arra, hogy az emberiség egykőnyen elpusztíthatja önmagát. Szuzuki japán miniszterelnök tegnap ismételt kijelentette, hogy országa nem épít atomfegyvert, noha technikai szempontból erre lehetősége volna.

Begin Naharián vakációzik

Menáchem Begin miniszterelnök tegnap hitvese és lánya társaságában Nahariára érkezett, ahol megkezdte vakációját a Carlton-szállóban, abban a reményben, hogy kipihen a kormányalakítás-szal járó fáradalmakat.

A szálloda bejáratánál Mose Gross igazgató fogadta a magasrangú vendéget, miközben a többi szállodavendég udvarias tapsal üdvözölte a kormányfőt. Ebéd után Begin azonnal visszavonult szobájába, hogy megkezdje a pihenését.

Az ITIM hrügnökség helyi tudósítójának jelentése szerint Begin ezzel a látogatással betartotta a hotel tulajdonosának tett ígéretét, amelyet az ágyuzások idején tett, hogy kormányalakítás után azonnal hozzá, illetve Nahariára jön üdülni. Ezzel személyes példát kíván statuálni, másrészt pedig be akarja bizonyítani a város lakosainak, hogy Naharia továbbra is „a téréken van”.

A miniszterelnök érkezése előtt nagyszámu biztonsági tiszt fésültte át a hotelt és környékét, majd kijelölték a szobákat, amelyben a miniszterelnök és családja helyezkedik el. Gross igazgató kijelentette, hogy mind ő és a szálló dolgozói, mind pedig Naharia többi lakosai minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy Begin miniszterelnök kellemesen érezze magát Naharián.

Az idén első alkalommal történt meg, hogy Izráel mindenkori miniszterelnöke Naharián tölti vakációját. Ebben a megtiszteltetésben eddig csak Jeruzsálem, Tel Aviv, Tibériás és Éjlát részesültek.

Nem Izráel áll az Abu-Daud elleni merénylet mögött

A PFSz vizsgálóbizottságot küldött Var sóba — Megfigyelők szerint Aráfát akarta eltenni láb alól

Hivatalos izráeli szövívő tegnap cáfolta, mintha Izráelnek bármilyen formában köze lett volna a Varsóban Abu-Daud terrorista alvezér ellen elkövetett merénylethez. Mint jelentettük, Abu-Daud, aki az izráeli sportolók 1972-ben elkövetett lemészárlásának értelmi szerzője volt, életveszélyes állapotban az egyik varsói kórházban fekszik, miután öt golyó hatolt mellkasába és hasába.

Begin miniszterelnök sajtótanácsosa tegnap kijelentette, hogy teljesen logikátlan az a feltételezés, mintha izráeli ügynökök követtek volna el a merényletet Abu Daud ellen. A szövívő azt is hangsúlyozta, hogy Izráel semminemű tevékenységet nem folytat Lengyelország területén.

Az Izráellel kapcsolatos vádat a PFSz varsói kiküldöttje hangoztatta először. Ezzel szemben mértékadó izráeli megfigyelők annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy Abu Daudot valószínűleg Aráfát parancsára akarták meggyilkolni, aki az utóbbi időben súlyos konfliktusba került vele.

Az orvosi jelentés szerint Abu Daud állapota válságos, és igen kevés a remény felépülésére.

A lengyel hatóságok precedens nélküli intenzív nyomozásba kezdtek és annak keretében nagy mértékben fokozták az ellenőrzést a

tők” (valószínűleg oroszok) is megvizsgálták és a nyomozók megkezdtek a merénylő arcvonásainak megrajzolását, egy lengyel lány tanuvallomása alapján, aki maga is megsebesült a merénylet során.

Tegnap a lengyel fővárosba érkezett a PFSz vizsgálóbizottsága, amelynek az a feladata, hogy adatokat gyűjtsön a merénylet körülményeiről. A Beirutban megjelenő A-Szafir című lap tegnapi számában azt írta, hogy röviddel a merénylet előtt ismeretlen személy telefonon megfenyegette a PFSz varsói képviselőinek tagjait és hogy a varsói rendőrség letartóztatta a telefonálót. A beirutai lap volt egyébként az első, amely nyilvánosságra hozta a merénylet tényét, miután a lengyel hatóságok kísérletet tettek, hogy „agyonhallgassák” a hírt.

● Egy 41 éves berlini asszony tegnap csecsemőt rabolt az egyik városi kórházból. A rendőrök 5 órával a tett elkövetése után elfogták és ekkor azzal védekezett, hogy okvetlenül csecsemőt kellett felmutatnia, mert azt ha zudta szeretőjének, hogy áldott állapotban van.

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet jelentése szerint ma ismét — és valószínűleg szombaton is — az átlagosnál magasabb lesz a hőmérséklet. Várható hőmérséklet értékek: Jeruzsálem, Cfát 13—31, Tel-Aviv, Haifa 23—31,

BROADWAY 80 EZ MEGFELEL NEKEM.

MINDIG AZT HITTEM, HOGY CSAK EGYFAJTA CIGARETTA VAN — AMIG FELFEDEZTEM A

BROADWAY 80 -AT
Amerikai keverék
80 mm,
az ár: 5 sekul

SZERETETT DRAGANK

BRATU—BAUMZWEIG JOSEF (DODY)

Kolozsvár — Bukarest — Frankfurt/M

A KOLOZSVÁRI VOLT HAGIBOR SPORTEGYESÜLET
EGYIK ALAPÍTÓ, VALAMINT VEZETŐSÉGI TAGJA
ÉS FOTBALLJÁTEKOSA

80-IK SZÜLETÉSNAJÁT ÜNNEPLI
SOK JÓ EGÉSZSÉGET AD MĒA VOESZRIM

KIVANNAK

FELESÉGE: SCHELLY,
FIA ÉS MENYE: FERI ÉS KATRIN
TESTVÉRE ÉS SÓGORNŐJE:
Dr. BAUMZWEIG MARCI ÉS VIOLA,
UNOKAOCSE ÉS FELESÉGE:
IVAN ÉS CHASA,
ÉS GYEREKEIK: SMUELI ÉS RON,
A KITERJEDT ROKONSÁG
IZRAELBEN ÉS KÜLFÖLDÖN,
SPORTBARATI BARATI KÖRE,
ÉS ISMERŐSEI

«Beirut bombázása» és a Vietnam-szellem

Irtó: BARKAY ZEÉV

Északon, jelenleg, a tüzsímet eredményeként csend uralkodik, reméljük, így is marad, habár a libanoni tapasztalatok alapján nincsen sok okunk a PFSZ-szel kötött megállapodásban bízni.

De legyünk optimisták. S épp, mert nyugalom van, úgy gondolom, eljött az ideje, hogy helyt adjak néhány gondoltnak, amely az elmúlt hetekben nyugtalanított, tul az „általános helyzetben”, amely önmagában véve sem megnyugtató.

Az izraeli légihaderő július 17-én, pénteken, a PFSZ beiruti központi parancsnokságát bombázta, amely a város szívében, egy polgári célokot szolgáló többeletem lakóépületben volt elhelyezve, közvetkezésképp polgári személyek is voltak az áldozatok között.

Hogy ez az akció, az adott körülmények és időzítés mellett helyénvaló és előrelátó volt-e, az persze vitatható. Mindenesetre tény, hogy politikai és egyéb következményei semmiestire sem voltak kedvezők részünkre.

A kérdés azonban, mellyel foglalkozni szeretnénk az, hogy milyen részünk van nekünk magunknak abban, hogy a dolgok olyan kedvezőtlenül alakultak számunkra. Hiszen végeredményben, akár helyes volt a katonai-stratégiai mérlegelés a beiruti PFSZ főparancsnokság bombázása, akár nem; Izrael alapjában jogosan és igazságosan cselekszik, amikor a PFSZ ellen harcol, melynek deklarált célja Izrael elpusztítása.

Izrael a multban — az előző kormányok idején is — támadott PFSZ parancsnokságokat, csak nem a központi, hanem a körzetiakat, melyek különböző menekülttáborokban voltak elhelyezve, ugyancsak polgári lakosság között. Az izraeli taktika ekkor nem megelőző jellegű volt, mint most, hanem megtorló tendenciájú: azaz, ha a terroristák elkövettek valamely terrorcselekményt Izraelben, a légihaderő bombázta körzeti parancsnokságaikat, bázisaikat. Ez is épp elég felháborodást keltett a nagyvilágban, beleértve nagy barátunkat, az Egyesült Államokat is. Az érvelés általában az volt, hogy amikor „egy-két terrorista egy-két bombát robbant Izraelben, erre Izrael masszív katonai erővel válaszol menekülttáborok ellen, amikor is ártatlan emberek is életüket veszítik.”

Mint ahogyan — elkerülhetetlenül — veszítették is. S mint ahogyan Izrael akkor pont úgy nem akarta ezt, mint ahogy most sem akarta: most sem ez volt a célja. Végül azonban a nagyvilág tudomásul vette a dél-libanoni terrorista bázisok elleni támadásokat, akkor is, amikor megváltozott az izraeli módszer a megtorlástól áttért a megelőzésre.

A beiruti főparancsnokság ellen intézett támadás azonban

más. De tulajdonképpen miért? Miért „fáj” jobban a nagyvilágnak, ha beiruti lakos veszt életét, amiért a PFSZ parancsnokság épületében lakik, mintha ugyanez történik valamely menekülttábor lakosával? A válasz egyszerű: szemantikai szempontból. Sokkal „jobban” hangzik az, hogy „Izrael Beirutot bombázta” mintha valami ismeretlen, kimondhatatlan nevű dél-libanoni faluról volna szó. Ezt ugyanis sokkal jobban fel lehet használni Izrael ellen: pszichológiai propaganda-hatásához nem férhet kétség.

Csak hogy — Izrael nem Beirutot bombázta, hanem kizárólag a PFSZ parancsnokság épületét, amely történetesen Beirutban volt. Az izraeli légihaderő célja nem Beirut városa volt. Aki azt állítja, hogy Izrael Beirutot bombázta, vagy rosszul tudatlan hazudik, vagy tudatlanságból állít valótlan: fogalma sincs, mi az, amikor egy várost bombáznak.

Berlint bombázták. Drezdát bombázták. Londont bombázták. Pestre is bombázták. Aki átélt egy-két „szőnyegtámadást”, tudja mit jelent egy várost bombázni, amikor nem egy épület, de egész városrészt válik romhalmazzá. S hol van a második világháborús bombák robbanóereje a maiakétól?!

Igaz, hogy Beirut ma romhalmaz — ez azonban nem az izraeli légihaderő műve! S nem Izrael a felelős azoknak az ártatlan polgároknak életéért, akik a romok közt vesztették életüket s akik, az elmúlt évek alatt sokkal kevesebb részvétérzetet keltettek a nagyvilágban, mint azok, akik a PFSZ-parancsnokság elleni izraeli támadás következtében váltak áldozatokká.

De ha csak idegenek állítanak, hogy „Izrael Beirutot bombázta” — még csak hagyján volna a dolog. A valóság azonban az, hogy mi magunk az izraeli hírközlő eszközök is előszerzetettel használják ezt a kifejezést, talán pontatlanságból, talán felületességből, talán az „egyszerűség kedvéért” — mindenesetre azonban ezzel vállalva valamit, amit — nem követtünk el. Amikor egy külföldi hallja, olvassa, hogy „Izrael Beirutot bombázta”, méghozzá, mondjuk izraeli

lap-idezet szerint, s aztán televízióban, vagy sajtófényképen látja a rommá lett Beirutot — nem azt az egyetlen épületet, amit az izraeli légihaderő bombázott le, hanem a várost maga — mi másra gondolhat, minthogy ez Izrael vagy éppen sikkkel „a zsidók” műve?

Nem olyan mellékes és jelentéktelen dolog ez, mint amilyenek esetleg első pillanatra látszik. Azt bizonyítja ugyanis, hogy Izrael nem csak hogy nem képes meggyőzni másokat igazáról, de maga válik az ellenséges propaganda terminológia áldozatává.

Sen demokrácia, sem humanizmus, sem erkölcsi érzék nem követeli tőlünk, hogy önkritikai felbuzdulásunkban olyan bünt vállaljunk, melyet nem követtünk el.

Voltak enek egészen döbbenetesen szélsőséges megnyilvánulásai is, mint például Amnon Denker „Megölni őket, amíg kicsik” című cikke a Háárec július 24-i számában. Ebben Denker, többek között, ezeket írja: „Azok az emberek, akiket a miniszterelnök fiaink legjobbjainak, az ország repülő szemeinek, a megújult cionista állam személynéke nevez, lecsaptak Beirutra és halált szórtak sűrűn lakott polgári területre.”

Majd tovább, ironikus hangon: „Igaz ugyan, hogy Bialik azt mondta, hogy kisgyermek haláláért még nem teremtette meg a bosszút a sátán; s igaz, hogy ez nacionalista körünk kedvelt idézete, azonban alapos ok van annak feltételezésére, hogy ez nem vonatkozik arab gyerekekre. Végeredményben is, mi ez a kétszínű izgalom? Az arab gyerekek felnőnek, harcosokká, terroristaikká válnak; miért ne öljük meg őket, amíg kicsik? Operatív szempontból ez emberélet-megtakarítást jelent legyőzhetetlen hadseregünk számára, mert míg az arab harcosok fegyverekkel, így léghajító rakétákkal rendelkeznek, a tények azt bizonyítják, hogy arab gyerekeknek még nincs gyakorlatuk fegyveres ellenállásban a mi jogos büntető akcióinkkal szemben.”

„Ezen a héten szégyelltem, hogy

izraeli vagyok (habár ez mások sem nagy dicsőség.”

Aztán: „Értem, hogy a Munkapárt dadog. Nehéz neki tisztá kézzel állni a történelem ítélszéke elé. A Máárách kormányai voltak azok, amelyek megkezdtek a masszív halál-ostyást az arab polgári lakosság centrumokban. Golda Méir és Jicchák Rábin adott parancsot öldöklésre, pusztításra, irtásra, városokban és menekülttáborokban.”

Gondolom, ennyi elég. S ez nem is akárhó jelent meg, hanem egy tekintélyes izraeli lap hasábjain, izraeli újságíró tollából. Az első gondolat, ami felmerül az emberben természetesen az: bolond a PFSZ ha ezután még kiad pénzt propagandára. Mert ez már nem ellenzéki kritika a kormány ellen; nem egy bizonyos akció helyességét, vagy helytelenségét vitatja, hanem egész létükdelmünk jogoságát próbálja kétségessé tenni, mintegy gonosztevőként állítva be önmagunkat.

Mert mi, ha nem gonosztevő az, aki tendenciózusan polgári lakosság, közvetkezésképp gyerekek életére tör?

S ha az izraeli sajtóban hallatszanak ilyen hangok — hogyan is remélhetnénk, hogy a nagyvilág, beleértve Amerikát is — másképp viszonyuljon hozzánk, mint ahogyan viszonylik?

A fentebb idézett cikkből romboló „Vietnam-szellem” árad — olyan szellem, amelyből Amerika már kigyógyulóban van; mint hogy azonban mi Amerika-majmóló provincia vagyunk, hozzánk csak most érkezett el. Mi következik ezután? Zászlóvetés? Katonai szolgálat megtagadása? Fegyveres küzdelmünk „mocsos háborúvá” nyilvánítása? Amerika tuléte mindent, mert Amerika elég nagy és gazdag ahhoz, hogy mindent kibírjon. Mi azonban nem vagyunk sem nagyok, sem gazdagok — ezzel szemben túlzók, arányokat nem ismerők, s hiper-demokráciánk mellett testvérgyűlöletre hajlamosak vagyunk.

Ha nem leljük meg a határt a valódi demokrácia követelte jogos kritika, erkölcsi kötelezettség, humanizmus — és önmagunk lealacsonyítása, megbecsülésének között, akkor senki más től sem várhatunk megértést s aligha találhatunk kiutat nehéz helyzetünkől.

A HÉT CIKKE

Áchmed nem jött be

A benzinkutas igen különös mód viselkedett. A vizet szolgáltató gumicső végét beledugta a kocsii benzintartályába, utána pedig erős benzinsugárral kezdte tisztítani az ablaküvegeket. Mindehhez zavartan pislogott.

„Ahmed nem jött be, ünnep van”, magyarázta remegő hangon, „enyém a benzinkut, életemben most vagyok itt először.”

A rádió bemondta, hogy Izrael muzulmánhitű arabjai Id al-Fitr napját ünneplik, a lapokban pedig olvashattuk, hogy szabadon bocsátották a tel-avivi Dán autóbussz-parkolóhely zsidó munkását, akit azért tartóztattak le, mert vizet öntött az autóbusszok benzintartályába. „Achmed ma nem jött be, ünnep van. Én nem tudom, hogyan kell a gépeket megtölteni, az én feladatam annyi, hogy megmondjam Achmednek, töltsse meg ő” — magyarázta a kihallgatáson.

Az ország különböző pontjairól súlyos mezőgazdasági károkat jelentettek. Az egyik északi településen nagy elvakodás tört ki két gazda közt. „Betört az ültetvényembe és kezdte leszedni az őszibarackomat”, panasolta az egyik földműves a kihívott rendőröknek. A másik gazda emígy mentegetőzött: „Achmed nem jött be, ünnep van. Nem tudtam, hogy ez nem az én gyümölcsösöm. Életemben most vagyok itt először”.

A nagyvárosokban sokan panaszkodtak, hogy az utakat és tereket valóságos szemétdombok borítják. A közegészségügyi minisztérium közölte, hogy járványok fenyegetnek. „Mihelyt az ünnepnek vége, megkezdjük a fertőtlenítő permetezést — közölte a szóvivő az újságírókkal —, az egészségügyi dolgozók ma nem jöttek be, ünnepük van”.

Rámát Hásaronban és Herzlián családi tragédiáról érkezett hír. Letartóztattak egy vállalati vezetőt, aki konyhakéssel szúrta le a feleségét. „A ház csupa mocsok, s már három napja kenyerem és vizen élünk”, magyarázta a kihallgatáson. Egy megdöbbent szomszédaszónyt ezt mondotta a tudósítónak: „Valósággal sokkban vagyok. Ugy élték, mint valami galambok. Csakhát Fatima már pár napja nem jött be. Ünnep van”.

Náháriából és a galili Ecebából élénk turistaforgalmat jelentenek. Egy boldog szállodás elmondotta az újságíróknak, hogy „főképp építkezési vállalkozók és munkavezetők jönnek, akik most szabadságon vannak, mert a munkásaiknak ünnep van”.

Maguk az építkezési vállalkozók viszont elégedetlenek. „Mocsos az egész szálloda. Az ebédlőben csak önkiszolgálás van, s már két napja zacskóban kapjuk a gyári szalmakrumplit. A szállodás azt magyarázza, hogy ez a bombázások miatt van így, de nem igaz, Achmed nem jött be, ünnep van”, mondotta a vakációzó építkezési vállalkozó.

Az amerikai kormányzat elégedettségét fejezte ki az ellenségeskedés szünetelése fölött. Az ezüzyben tartott sajtófogadáson a lap tudósítók megkapták és jegyezték a részleteket, csak az izraeli lap tudósító nem jegyeztett egy szót sem, hiszen ő mindent tudott: „Achmed nem jött be, ünnep van”.

AMOSZ LEVAV

F. Steiner

NŐI RUHAGYÁR
AUGUSZTUS HAVI AKCIÓ

RUHAVALASZTEK
COTTON ÉS MUANYAG

190-sekelért

Továbbá ruhák, blúzok, szoknyák
és kétrészesek SZEZONVÉGI ÁRAKON.

Eladási raktár privátoknak: T.A., Levanda u. 30.,
III. em. (lift van), autóbusz 16.
NYITVA EGYFOLYTÁBAN 8—16.30-IG

Megjelent

GROSZ ELIEZER

115-116 számú füzetek. Ára: 7.— IS.

Az eddig megjelent szótárkötetek is kaphatók

Héber—magyar szótár Alef-tól—Tavig

Magyar—héber szótár Á-tól—H-ig

Magyar—héber szótár I-től—Ly-ig

Magyar—héber szótár M-től—P-ig

Kapható: GROSZ El. ZERNEL

Tel-Aviv Geula 41, és a magyar könyvtárakban

KELLEMEK ÜNNEPEK AUSZTRIÁBAN ÉS ROMÁNIÁBAN

15 nap (14 éjszaka) — 7 éjszaka Ausztriában + 7 éjszaka Romániában — csak 1175 dollár

September 25 — október 9 — október 9 — október 23-ig Az árban: repülőjegy, első osztályú szálloda és kiváló turisztika, fél panzió Ausztriában (kivéve 3 napot Bécsben) teljes ellátás Romániában, kirándulások Ausztriában és Romániában, két díszvacsera Bécsben és Bukarestben, izraeli kísérés, stb. stb. — csak 1175 dollár

GORDON TOURS — Ben Jehuda 184, Tel-Aviv
Telefon: 248293, 243571, 248293

OFEKTOURS — Szirkín 18, Givájjám
Telefon: 725450, 725667

IBM TOURS — Háhsztádrut 20, Petách Tikva
Telefon: 906908

MOST MÁKADALYOK
Messiás útját nem lehet tovább követni. Most kell jönnie, k megváltás kor ismérve, hogy ből a szegények kápné hákelev kor orcaja. Olyan lett. K rekből a szegények akik elhivatott gukat arra, h zendő négy é zék az ország jobb napok bennünket.

Más ország látvány a vá Másutt is néh napokig folyó licós tárgyalá alkudozások. alig néhány n delkező kis p leg nyelvése mány sorsát az elmúlt 21 é cións egyezmény bement, aligh árat, amelyet az országnak ki tudja med zetnie — nem teni sem az utáni ölelked domás-ivások, mányának, sem nereknek, n magasra emel helyzethez so horgasztott f zony-bizony v ha lenne szeg Messiási időke szegyel semm

ABU-CHACE VADI ELJA három mandá ket diktál a olyan párt, a sem ismerte tagjainak naz zik az államp léseben, első nyezővé lépet rendkívül fel dalu dr. Bur négy év al tudott megb munkakörök amelyeket m meg egy tár ügyminiszter ző helyhatós lére jutottak tásoz teljes tenként feny za. A közüti mak. A rendő küzdeni a vekvő hullám ben a türhet banásig fesz hetséges em a rendőrm egyszerűen n ben siralma egy ember, ges is, helve sen megbirkó tal: az auto vezetésével, közüti forgal ságok költsé nem elégtet vallásügyi tá volt. S meg Jehuda Ben kapta, amit ter akart le mindegy, ho tériumban, minden fel szakmára szült: küllie re megv. A telefon és a A buszoney vekért, esz két vagy közdelem, h Munkabírók mindegy vol kon fog ut Szek legyen

MOST MÁR AZ UTOLSÓ AKADALYOK IS elhárultak a Messiás útjából. Semmi oka nem lehet további késelemkedésre. Most már igazán el kell jönnie, köztudott, hogy a megváltás korának egyik jele, ismérve, hogy kivész a lelkekből a szegényérzet. „Pné hádor kápné hákelev”. Olyan lesz a kor orcaja, mint a kutyáé. Olyan lett. Kivészett az emberből a szegény. Azokból is, akik elhivatottaknak érzik magukat arra, hogy az elkövetkezendő négy esztendőben intézzék az ország nehéz sorsát, jobb napok felé vezessenek bennünket.

Más országokban sem üdítő látvány a választási hadjárat. Másutt is néha hetekig, sőt hónapokig folynak bonyolult koalíciós tárgyalások, visszatartó alkudozások. Másutt is néha alig néhány mandátummal rendelkező kis párt válik a mérleg nyelvévé, eldöntve a kormány sorsát. De arra, ami itt az elmúlt 21 nap alatt, a koalíciós egyezmény aláírásáig végement, aligha akad példa. S az árat, amelyet ez egyezményért az országnak fizetnie kellett és ki tudja meddig kell majd fizetnie — nem tudják megszépiíteni sem az aláírási ceremónia utáni ölelések, a vigadó áldomás-ivások. Sajnos, sem a kormány, sem a koalíciós partnereknek nincs semmi okuk magásra emelni a poharakat, a helyzethez sokkal inkább a leborgasztott fő illene. Mert bizony-bizony van mit szégyellni, ha lenne szegényérzet. De nincs. Messiási időket élünk, senki sem szégyel semmit.

ABU-CHACÉRA ELLEN BUNVADI ELJÁRÁS FOLYIK, és három mandátumával feltételeket diktál a kormánynak. Egy olyan párt, amely 33 év után sem ismerte el az államot és tagjainak nagyrésze nem osztja az állampolgári terhek viselésében, elsősorú határozó tényezővé lépett elő. Az egyébként rendkívül felkészült és sokoldalú dr. Burg, aki az elmúlt négy év alatt egyáltalán nem tudott megbirkózni azokkal a munkakörökkel, feladatokkal, amelyeket magára vállalt, most még egy tarcát kapott. A belügyminiszter hatáskörébe tartozó helyhatóságok a esőd szélére jutottak. A közszolgáltatások teljes megbénulása hetekenként fenyeget újra meg újra. A közúti balesetek fokozódnak. A rendőrség képtelen megküzdeni a bűnözés mind növekvő hullámaival. A börtönökben a fűrhetetlen helyzet robbanásig feszült. Bármilyen tehetséges ember is dr. Burg, a rendőrmiszteri posztban egyszerűen neveléses és egyben siralmas is. Hogyan tud egy ember, bármilyen tehetséges is, hetven valamennyi éven át megbirkózni ennyi feladattal: az autonómia-tárgyalások vezetésével, a börtönökkel, a közúti forgalommal, a helyhatóságok költségvetésével. Mindez nem elégítette ki ambícióit, a vallásügyi tarcára is szüksége volt S megkapta. Mint ahogy Jehuda Ben Méir úr is megkapta amit követelt. Alminiszter akart lenni. Neki teljesen mindegy, hogy melyik minisztériumban, ő minden tarcára, minden feladatra, bármilyen szakmára felkészülten felkészült: külügy, honvédelem, egyre megy. A lényeg a szék, a telefon és a vele járó előnyök. A huszonegy nap alatt nem elégette, eszmélte, gondolatokat vagy tervekért folyt a közelem, hanem — székért. Mindentelenség majdnem teljesen mindegy volt hogy melyik szék. Így van. A lényeg, hogy szék legyen a feke alatt. Ki-

Rappaport Ottó:

N A P L Ó

vételt az Agudát Jisraél képez, amely a saját ideológiájáért harcolt, de annyira már nem azonosul az országgal, hogy a kormány felelősségében is osztozzon. Az előnyök akarja, de anélkül, hogy elfoglalna egy széket a kormány asztala mellett.

AZ ÁLLAMELNÖK BEGINT BIZTA MEG A KORMANY-ALAKITÁSSAL egy olyan demokratikus választás eredményeként, amelynek tisztességével kapcsolatban a leghalványabb gyanu sem merült fel. Ha a demokrácia hívei vagyunk akkor a többség akaratát akkor is el kell fogadnunk, ha az ránk nézve nem előnyös, ha nem egyezik meggyőződésünkkel, ha nem kedvez elképzeléseinknek. Akár tetszik nekünk Begin, akár nem, akár egyetértünk vele, akár nem, őrá bízták az ország sorsát, a kormányalkítás feladatát. Ettől a perctől fogva e feladat sikeres elvégzésének kimenetelét nemzeti ügy, mindannyiunk életbevágó ügye. Ezért minden tisztességes állampolgár két-ségsébesen követte a koalíciós

tárgyalások menetét, elkeseredett megvetéssel nézte a koncert való szegyetlen túlekedést. Már-már úgy tűnt, hogy Dávid Lévi az egyetlen talpig férfi a kormányban, akinek volt lelkiereje lemondani a bársonyszékéről, de hát ő is csak, azért, mert nem hagyták meg neki a harmadik tarcát is, a klitáügyet, amelyet oda kellett adni Abu-Chacérának, hogy az utolsó pillanatban lemondjon a

visszaadja az államelnöknek a kormányalkítási megbízást, de ahhoz, hogy a fenyegetést valóra váltsa, már nem volt sem lelkiereje, sem bátorsága, hiszen a következő kadenciára is jelöltetni akarja magát. Felve-tődik az egyszerű kérdés: ki ismeri úgy ezeket a koalíciós partnereket, mint maga a miniszterelnök, aki a tárgyalásokat folytatta velük, hiszen ő látta legközelebről az elvtelen és gátlástalan zsarolást, amit véghez vittek. Ha a kormányalkítás előtt már így, ennyire kimutatták igazi énjüket, volt merszük ilyen nyíltan, ilyen leplezetlenül nem törődni sem az ország helyzetével, sem a jóérzéssel, a becsülettel, kizárólag csak a legönzőbb egyéni ambíciókat tartva szem előtt — mi lesz később, amikor majd a nyeregben ülnek? Hogyan lehet egyáltalán ilyen emberekben megbízni? A legbizakodóbb természetű állampolgárnak is iszonyattal kell gondolnia arra, hogy ilyen emberek kezébe került a sorsa. S hogyan lehetséges, hogy mindezek után maga a miniszterelnök megbízik bennük, képeseknek találja őket arra, hogy a sorsdöntő feladatokkal megbirkózzanak. Vagy neki is csak az a fontos, hogy megmutassa, igenis, a huszonegy nap lejártának utolsó órájában sikerült megalkotnia a kormányt? Hiába hagyta őt faképnél, mint Szent Pál az oláhokat, Weizman, Dávid, kétszer Horowitz, Támir, ő mégis végigcsinálta a kadenciát, jól, rosszul, nem számít, de végigcsinálta, a választáson három mandátummal többet szerzett, mint hetvenhétben. Ezt a kadenciát is ki fogja hüzni és a következő választáson is jelölteti majd magát. Nem érdekes, hogy kik a miniszterek, hogy értenek-e tarcáik ügyeihez, hogy elég tehetségesek-e, elég tisztességesek-e a vállalt feladatok elvégzéséhez. Mindez hatodrangu kérdés. A lényeg, hogy megmutassa az ellenzéknek, a világnak, a hatalom az övé, és még sokáig, nagyon sokáig az ő kezében marad. Akkor is, ha belepusztul az ország.

EGY ÖREG, BETEG EMBER SZAMARA, aki akárhogy is, részese az újkori zsidó történelemnek, aki korlátaival és ellentétű módjaival együtt mégis jelentős vezető alakja a zsidó népnek, mennivelel felemelőbb, mennyivel dicsőbb befejezése lett volna egész életútjának, ezt mondani: elmentem Camp Davidbe, vállaltam a békekötéssel járó minden kockázatot, megtagadtam önmagam, mindent, amit egy életen át hirdetem, és Amerika, amely barátom és szövetségesnek vallja magát, hátra dőfött, neveltségessé tett, ellenünk szavazott az UNO-ban, egyoldaluan fel-függesztette a szerződésben vállalt repülőgépek leszállítását, kést tett a torkomra, és tédre kényszerítve zsarolt meg, hogy megalázó tüzszünetet írjak alá a terroristákkal. Keressenek maguknak jobb szövetségest, hűségesebb barátot, én lemondok. Ugy látszik, a sors úgy rendelte, hogy ellenzékben kell szolgálnom népe-met. Majd kiviszem a híveimet az amerikai követség elé tüntetni, majd Jámitba költözöm én is, és követőim is, amikor út a kiűrés órája. Megvédjük majd a sivatagban ültetett első palántákat, Allítsa meg Cháled

király és Husszein az orosz terjeszkedést. Nekünk nincs mit vesztenünk, nekünk nincsenek kincseink, birtokaink, amiket elvehetnek tőlünk. A magyarok is a Nyugat védőbástyái akartak lenni a szovjet terjeszkedés megállítására és tudjuk, láttuk, mi lett a sorsuk. Nem bennünket fenyeget a szovjet terjeszkedés, hanem Amerikát. Allítsák meg őket, ha tudják. Nekünk a mindennapi betevő falatról kell gondoskodni, és gyermekeink felneveléséről. Mi egyszerűen csak élni akarunk.

AKIBEN PARANYI BÜSZKE-SÉG LAKOZIK, aki igazán hivatott vezető, az már nem megy el Amerikába tárgyalni azokkal, akik visszatartották a repülőgépeket, akiknek szavában nem lehet bízni, akikhez Cháled, a középkori kényúr közelebb áll, mint mi, akik a demokratikus jogokat háboruban sem függesztettük fel. Igen. Ez lett volna a nagy szavakhoz, a patétikus gesztusokhoz, a hősi pózokhoz méltó befejezés, illő magatartás. Milyen sors vár most Beginre? Hogyan fog ez a komány létezni, működni, hiszen minden energiát arra kell majd pazarolni, hogy mind a 61 képviselő ott üljön a padokban szavazáskor, nehogy a kormány megbukjon. Ugyanígy akarja végigcsinálni a kadencia négy esztendejét, ahogyan ez a huszonegy nap telt el? Milyen sors ez, kiszolgáltatva lenni Abu-Chacérának vagy Júda Ben Méirnek, akik tönkretették a vallásos cionisták ország-építő pártját, akik 12 mandátumról 6-ra süllyedtek, akik idejük javarészt intrikákkal, furásokkal és kulissza mögötti manőverekkel töltik. Milyen sors lesz az, végigcsinálni a jámiti települések kiűrését, a kék-fehér zászló ünnepélyes leengedését az árbocról, és mi minden vár még rá az elkövetkező hetekben, hónapokban. Milyen sors az Jabotinsky tanítványa és utóda számára, hogy kormányát egy olyan pártra építse, amely mind a mai napig nem ismerte el Izrael államát, amelynek vezetői nem akarnak felállni az államelnök előtt, amely Jeruzsálemben, Izrael fővárosában nem engedni kitézni a kék-fehér zászlót, amelynek vezetői koalíciós alkuvá, nem pedig személyes példamutatással, nem a néppel való szolidaritással és együttérzéssel akarják megvédeni a Tóra parancsolatait, Izrael államának és népének tekintet nélkül arra, hogy milyen párt van uralmon, minden koalíciótól függetlenül, a dolgok természeténél fogva, becsületből, nemzeti kötelességérzetből, a zsidó történelem sajátos törvényszerű ségeinek megértéséből kell a jesivák fenntartásáról gondoskodnia. Ez nem lehet piszkos pártpolitikai alkudozások tárgya. A zsidó hagyományok tiszteltétől, a zsidó állam méltó szellemi arculatáról nem koalíciós egyezményben kell gondoskodni.

AZ OLVASÓ — REMELEM — NEM FELEJTETTE EL, hogy ezen a helyen hányszor szálltam szembe azokkal a zsidóttal vádakkal, alantas rágalmakkal, amelyekkel oly gyakran és tendenciózusan illetik a Tórahű tábor. De — szomorúan — el kell ismernem, ők maguk hajtják a vizet a Tóra ellenségeinek malmára. Egész magatartásuk az állammal szemben, elszigetelő viszonyuk a létéért vajdóviaskodó nép sorskérdéseiben — szöges ellentétben áll nem-

(Folytatása a 4. oldalon)

CSAK KÉT SZÓ...
elite KÁVÉ

Wimmer Jacobsohn Tamir

N A P L Ó

(Folytatás a 3. oldalról)

csak az emberi szolidaritás iratlan törvényeivel, nemcsak a honpolgári hűség elemi normáival, de legelsősorban a Tóra szellemével. Ez a magartatás, amely csak követelni, csak kapni akar, de adni semmit; amely csak haszonélvezője kíván lenni az államnak, de nem építő, segítő, odaadó honpolgár, amely annyi tiszteletet sem ad meg a zsidók vértelvére, amennyit a zsidók százezreit elpusztító, kifosztó keresztény országokban adtak meg; amely megtagadja azon állampolgári kötelezettségek teljesítését is, amelyeket nem a háláchá vagy a hagyomány, hanem maga a Tóra ír elő — ez a magartatás a testvérgyűlölet önpusztítását fenyegető tüzet szítja. Meggyűlölteti a hagyományhű zsidókat, magát a hagyományt is a nem-vallásos, világi tömegekkel, amelyek lelkiismeretlen parazitákat látnak bennük. Milyen szép lett volna, ha a fiatal, dinamikus belzi rabbi, a Tóra Nagyjai Tanácsának tagja nem New Yorkba vagy Bécsbe utazik, hanem udvarával együtt elment volna egy sábjára Kirját Smonába vagy Metulára, együtt tölteni a szenvedő néppel egy felejthetetlen sábatot — akár az óvóhelyeken is. Milyen felémelő lett volna, ha a guri rabbi vagy a vizsnici, St. Moritz helyett a fenyegetett Nahariára ment volna. (Ovadjá Jozsef főrabbi legutóbbi hálichikus döntvénye szerint tilos külföldre utazni!)

De ne legyünk ilyen nagyigényűek. Milyen tiszteletet és megbecsülést szeretnénk magunknak és a Tórának, ha példának okáért megparancsolnánk, hogy a vallásos asszonyok és lányok, ha már nem teljesítenek katonai szolgálatot, legalább péntek délelőtt 8-tól 11-ig takarítsák ki a Tóra városának. Bné Bráknak piszokba merülő utcáit. Ott nem kell félniük a romlástól, a vallástalan környezet fertőző betegségeitől. Amit megtesznek a németek, a hol-

landok és a belgák, hogy szappanos vízzel mossák le a házuk előtti járdát és a kertből kiszedik a szemetet, az a bné-bráki asszonyoknak és lányoknak sem árthat meg. Az az érzésem, hogy az Águdát Jiszráel képviselői, parlamenti képviselői nem is merik feltárni a Tóra Nagyjai előtt a valóságos helyzetet, a nehéz légkört, ami Izráelben uralkodik, az általános hangulatot, amely most a vallásos zsidóságot körülveszi elszigetelő, csak önmagára gondoló, a nagy többségre, a társadalom egészére fittyet hányó, gondjaival mit sem törődő, önző magartatása miatt.

ENNEK TUDHATÓ BE, hogy a Tóra Nagyjainak Tanácsa nem az ország érdekeit tartotta szem előtt, amikor a koalícióban való részvételre kötelezte az Aguda képviselőit. Az ország gazdasági és biztonsági helyzete most azt követeli, hogy a nemzet legjobb erőinek össze fogásával, mozgósításával nemzeti egységkormány álljon az ország élén. Ha összeomlik gazdaságunk rozoga rendszere, miből fogják megadni a jesiváknak jóró támogatást? Ha a testvérgyűlölet megmérgezi a hangulatot, a légkört, ha egymás ellen uszítjuk a nép különböző rétegeit, szefárdokat áskénázok ellen, vallástalanokat vallásosok

ellen, ki fogja megvédeni az országot rendjét, nyugalomát? Hogyan tudunk majd helytállni a milder oldalról ránk nehezítő nyomással szemben?

AMIKOR E SOROKAT IROM, a Kneszet éktelen hangzavartól, csúf veszekedésektől, lármás, botrányos vitáktól visszahangzik. Minden jel arra mutat, hogy ha az utolsó pillanatban nem állítják meg a romlást, ha nem kerekedik felül a józan ész és a felelősségérzet, akkor ez így fog menni napról napra, hétről hétre. A 61 képviselő kézfelemelése a kormány mellett biztosítva van. Ők ugyan bizalmat szavazhatnak a kormányknak, de csak a saját nevében. Mert Izráel népe, lelke mélyén a Likud híveinek jobbik része is, jól tudja: ebben a kormányban, így, ebben az összetételben, ezzel a kapacitással, nem lehet megbízni. De egy másik összetétel sem tudna jelen pillanatban megbirkózni a roppant feladatokkal. Az egyetlen megoldás, amely a nép egészének akaratát fejezné ki, amely az ország egyetemes érdekeinek felelne meg, az csak nemzeti egységkormány lehet. Ezt kell akarnia Beginnnek, Peresznek, a Tóra Nagyjai Tanácsának, mindenkinek, aki nem akarja elveszejteni az országot.

DAN DALMÁT:

Irka-firka

Aktuális találozkérés:

- Mi a különbség egy puli és Dudu Topáz között?
- Nu, mi?
- A puli esahol, Dudu Topáz pedig esahesahol...

*

Anyai intelm kolera-veszély idején:

- Aztán a táborban mindent jól mossál meg, fiam, még a vizet is!

*

Puskás Ferencet, az egykori disszidens labdarugót arra ítélte a pesti bíróság, hogy összbüntetésül végig kell néznie a magyar—angol focimeccset...

*

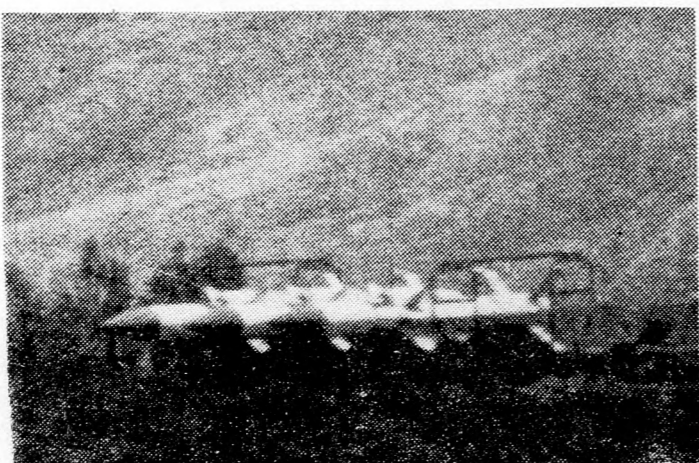
EMLEK

Az ötvenes évek elején megkérdezték egy bugaci birakától hogy belép-e a pártba. Az felelt: — Beee!...

*

HATARMENTI INTERJU

Riporter: Hát önök meg mit csinálnak itt az erdőben? Fiatal pár: Nem látja?! Etyepetyézünk!
Riporter: És nem zavarja önöket a heves tüzérégi párbaj?
Fiatal pár: Micsoda kérdés! Mert a terroristáknak momentán kedvük támadt minket Katyusával löni azért már ne is egyepetyézünk?!...

RAKETAK A BEKA-VOGYBEN

Tel-avivi Kolombusz

Szombat délelőtti nyüzsgés a tel-avivi tengerparton. A mentők őrtornyán vörös zászló lobog. A tenger veszélyesen hullámzik, a mentők csak néhány méterre engedik be a fürdőzőket a vízbe. Ezért az élelmes izráeliek az Operával szembeni fővényen fürdenek, ahová nem lát el az ör és lepedőjüket úgy terítik le, hogy háttal üljenek a táblának, amely vörös betűkkel hirdeti: „Ezen a helyen a fürdés életveszélyes”. Így, miután elintézték, hogy sem élő ember, sem szunnyadó lelkiismeretük nem zavarhatja őket, gyerekektől belevetik magukat a hullámokba, mert szent meggyőződésük, hogy a szerencsétlenség mindig másokkal történik.

A forró homokban Kolombusz kiiskolódik a hajó összerakásához. A vitorlás vízisikló távolról nézve egyszerű alkotmányának lát szik: müanyagból készült sönak alakú tömör talapat, amelybe keretből árbócot illesztnek, mereven kifeszített vitorlával. A „hajós” talapaton állva alumínium keretet markol, amellyel szélirányban tartja a vitorlát. Akár milyen hihetetlen is, egy francia versenyző több mint ezer kilométer tett meg egy ilyen alkotmány nyál a Csendes óceánon.

A vitorla, az alumínium keret az árbóc összerakása azonban nem olyan egyszerű, mint ahogy hozzá nem értő gondolná. Ez most derül ki itt, az Opera előtti fővényen, ahol a gondör hajócsokoládébarnára lesült Kolombusz már félórja eredménytelenül küszködik a feladattal. Számtalan zsinór lóg le a különböző alkatrészekről, ezekkel kell az irányítást a vitorlához, a vitorlát az árbóchoz, az árbócot atőkéhez erősíteni, pontosan oda, ahová a tervezők kiszámították, pontosan olyan feszesre, pontosan olyan csuklóra, pontosan a kívánt szögbe. Kolombusz, aki leginkább egy szép, de boldogtalan görög félistenne hasonlít, egyre idegesebben rángatja a zsinórokat és heberül káromkodik. Halkan, hogy a lepedőken uszatkozó fürdőzők ne vegyék észre két balkezes kínlódsát.

Persze észreveszik, hiszen a tiiző nap és a téllenség miatt amugy is nyugtalanok, nincs mire pazarolják az energiájukat. Először ilve hívják fel egymás figyelmét Kolombusz sikertelen erőlködésére, aztán sorra feltérdelenek és messziről szemlélik a fejleményeket. A boldogtalan hajós ismét rossz helyre kötött valamit, s most sietve bogyozza ki. Titokban lapos pillantásokat vet maga köré: vajon észrevették-e, hogy a magabiztos admirális tejtévestzeni, hiszen hétköznapjain avivi embert azonban nehéz meg tévestzeni, hiszen hétköznapjain ő is annyi mindenre vállalkozik a megélhetés vagy a „kivód” kedvéért, amireh egyáltalán nem ért. Messziről is felismerték, hogy Kolombusz zavarban van, ezért tanusitanak iránta megkülönböztetett érdeklődést. Egyre többen emelkednek fel a szépség mártirjaiként behunytt szemmel pörkölődő feleségük mellől, hogy jobban megfigyelhessék a vitorlával

viaskodó hajóst, aki egy újabb bogot oíd ki a fogával, miközben az a fontos micsoda.

— Igen, de akkor nincs hotá kötni a vitorla zsinórját, mert a spracsi átkerül a tuloldalra.

A spracsi-szakértőt véletlenül is merem. Füszeres a mi kerületünkben. Soha sem megy be a tengerbe, viziszonya van.

— Az egészet szét kell szedni — véli az időközben érkezett fagyalt árús, — mert ha nem, az árbóc a csucsánál kezd a kötést...

Kolombusz sokáig viaskodik magával. Nem akar a tanácsadókra hallgatni, de valahol elvettette a dolgot és elvesztette a fejét. Szétszedi az egészet, és megpróbálja az árbóc csucsánál kezdeni a kötést. Csakhogy akkor rövid a zsinór.

— Na ugye — diadalmaskodik Nadrágszabó — mondtam, hogy a vinkli...

— Ne gyerekeskedjen — inti le Főkönyvelő és büntudatos moz dulattal önkéntelenül megsimogatja a szinte öndlő életet élő roppant pocakját. — Mondtam, hogy srégen kell álljon!

A felszólalások rendje teljesen felborul. Most már egyszerre beszélnek, s hevesen, mindent lehen gerlő biztonsággal védik álláspontukat. Megfeleltek a napon sercegő asszonyról, a rájuk bizott gyerekekről, a napszúrás veszélyéről és természetesen Kolombuszról is. De főleg arról feleltek meg, hogy halvány fogalmuk sincs a vitorlás sikló összerakásáról, hiszen soha életükben nem vitorláztak. A felforrosodott hangulatban csak úgy röpködnek az aszakkifejezések, az ellenvélemények, a színes jelzők, mintha hivatásos politikusok hivatalos értekezletre zajlaná a forró homokban, a titokzatos messze ségbe vesző tenger partján. A vita hevében észre sem veszik, hogy va kétségbeesett Kolombusz összerakta a vitorlát és szomorúan, letörtén, elindult a csónakház felé.

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

mennyire srégen kell, hogy álljon az a fontos micsoda.

— Igen, de akkor nincs hotá kötni a vitorla zsinórját, mert a spracsi átkerül a tuloldalra.

A spracsi-szakértőt véletlenül is merem. Füszeres a mi kerületünkben. Soha sem megy be a tengerbe, viziszonya van.

— Az egészet szét kell szedni — véli az időközben érkezett fagyalt árús, — mert ha nem, az árbóc a csucsánál kezd a kötést...

Kolombusz sokáig viaskodik magával. Nem akar a tanácsadókra hallgatni, de valahol elvettette a dolgot és elvesztette a fejét. Szétszedi az egészet, és megpróbálja az árbóc csucsánál kezdeni a kötést. Csakhogy akkor rövid a zsinór.

— Na ugye — diadalmaskodik Nadrágszabó — mondtam, hogy a vinkli...

— Ne gyerekeskedjen — inti le Főkönyvelő és büntudatos moz dulattal önkéntelenül megsimogatja a szinte öndlő életet élő roppant pocakját. — Mondtam, hogy srégen kell álljon!

A felszólalások rendje teljesen felborul. Most már egyszerre beszélnek, s hevesen, mindent lehen gerlő biztonsággal védik álláspontukat. Megfeleltek a napon sercegő asszonyról, a rájuk bizott gyerekekről, a napszúrás veszélyéről és természetesen Kolombuszról is. De főleg arról feleltek meg, hogy halvány fogalmuk sincs a vitorlás sikló összerakásáról, hiszen soha életükben nem vitorláztak. A felforrosodott hangulatban csak úgy röpködnek az aszakkifejezések, az ellenvélemények, a színes jelzők, mintha hivatásos politikusok hivatalos értekezletre zajlaná a forró homokban, a titokzatos messze ségbe vesző tenger partján. A vita hevében észre sem veszik, hogy va kétségbeesett Kolombusz összerakta a vitorlát és szomorúan, letörtén, elindult a csónakház felé.

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

— Bocsánat — mondja még jobban előrehajolva a Nadrágszabó. — A vonkilit a másik lyukba kellett volna kösse. A felsőbe.

Magabiztos hanghordozása már csak azért is figyelemreméltó emberre vall, mert bizonyára most lát életében először ilyen közelről vitorlás vízisiklót. Kolombusz nem felel, de a k.r tagjai nyilvánvalóan alaposan mérlegelik magukban Nadrágszabó véleményét. Nem akarnak feleltőlenni tanácsot adni.

— Ellenkezőleg — szólal meg véniül egy főkönyvelő-külsejű úri ember, aki láthatóan óránként halasztja el az orvos által előírt fogókúrát. — Ellenkezőleg. Az alsó lyukba kellett volna, mert az alumínium keret srégen kell, hogy álljon. Ha nem áll srégen nem lehet kormányozni.

Tenyerét lehajtvá mutatja,

KULDJÖN

VAMMENTES IKKA AJANDEKUTALVANYT

AZ ÜNNEPEKRE
MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK
Megrendelshelyek:

HAIFA: Hákohén úr, a HOH helyiségében, Pevsner u. 2. naponta (péntek kivételével), d.e. 9—11-ig. Tel. 04-667435. Lakás tel. 04-88824.

JERUZSALEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávee utca 2. Tel. 02-233369. Tzletli órák: 9—1-ig és 4—6-ig. Kedden délután zárva. —

TEL-AVIV: Hadash könyvüzlet, Nesz Ciona utca 4. (Bejárat az utcába a Ben Jehuda 7-es számnál). Tel. 659684. — Az üzlet reggel 9-től este 7-ig nyitva megszakiítás nélkül. Pénteken déli 1 óráig.

Levelezés kizárólag: EGGED MIRIAM, 62160 Tel Aviv P.O.B. 26116

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA. Sírápolások is befizethetők a budapesti zsidó temetőben.

TUZEX ajándékbonok kaphatók

Csehszlovákiába való küldésre.

TEL-AVIVI UTAZÁSI IRODA KERES

1. Héberül és angolul beszélő, gyakorlatlall rendelkező

UTAZÁSI TISZVISELŐT/NÖT

2. Héber—angol gépirónót

Az érdekeltek forduljanak, életrajzuk csatolásával:

POB. 3272 Tel-Aviv

POSTAI FELHÍVÁSAINK

FIGYEL MÉRÉ!

1981 július 1-től

1 havi előfizetés

az UJ KELETRE

97.50 sákel

értéktöbblettadóval

az esedékes összeget ezen az

áron fizessék be a hónap

sején. A kiadóhivata!

Alig egy a Me

Alig egy a Me... megnyerte a... senyt, már... getközi vers... kézületeibe... hogy a Tna... ittmarad, Iz... Sosán ó, ak... hatjuk a m... fel a szegén... lük kerül ki... Kicsiny ak... leségével, T... leány Marok... mekükkel: a... szülött egy... tanul. Igen s... között élnek... tetta a látás... társadalmi... mével még... nagyobb tár... nyilt szivmü... Talmudban f... dást, hogy... a szivzmoko... fesszorok sz... kapcsolat a... alább is nem... 1965-ben... bol: édesan... már itt élt... aztán elő le... ban héberül... bent, hála r... folyekonyan... keveseb alap... harmincát... erv szót, bel... eljön az ide... uerik", —

Ben-Sosán... zott, de aztá... ni és a náh... keretében tö... nyire csak o... éves kislány... kodik a Tóra... vassa, ő elin... kérdéseket t... feleleteket. Y... most a nem... előkészületei... is kap, na... ó: „18 füzet... kérdésekkel... gem lenne m... sem terhelh... kislányt”.
A verseny... doltak, hogy... tar. Mikor o... fősbe, rendkí... megabiztos... gál, hogy a... az érdeklődé... manörözza a... mndot és a... lard meggyó... dik a megvá...
Jó lenne, h... zelem felhí... valahol ta... olyan munká... fizikai korlá... hetőséget ny... érvényesítésé...

Melltart... re... (azelőtt a... Magd... most... rehov... tel...

Melltart... re... (azelőtt a... Magd... most... rehov... tel...

Melltart... re... (azelőtt a... Magd... most... rehov... tel...

Melltart... re... (azelőtt a... Magd... most... rehov... tel...

Melltart... re... (azelőtt a... Magd... most... rehov... tel...

Melltart... re... (azelőtt a... Magd... most... rehov... tel...

EGY NÉP HÁZIORVOSA

— Rut Bondi könyve a kiváló orvosról —

Irta: **BENEDEK PAL**

Életrajz? Jóval több annál. Egy nagyszerű orvos életrajza, szervesen összefonódva az ujjászülető zsidóorszag történetével. Chájim Siba ugyanis Izrael népének háziiorvosa volt.

★

Egy bukovinai faluban született, jómódú chászid zsidó volt az apja. Arról álmodott, hogy tehetséges fia átveszi tőle a kis üzemet és talán még fejleszteni is fogja. De közbeszólt a történelem. A család menekült, s előbb Kolozsváron töltötték egy évet, aztán Bécsbe kerültek. Ott határozta el véglegesen, hogy orvos lesz. Hogy mikor vált cionistává, az kiderítetlen. Mindig tözsgyökeres zsidó volt, büszke a nemzetre, amelyből származott és úgy érezte, orvosként tudja majd legeredményesebben szolgálni a nemzeti ujjászületés nagy művét.

★

Napokkal azután, hogy átvette az orvosdoktori diplomát a bécsi egyetemen, alijázott. Előbb — 1932-től — egy emeki település, azután Afula, végül Kfar Vitkin orvosa lett. A második világháború idején bevonult az angol hadsereg zsidó brigádjában és ott szerezte meg azokat az ismereteket, amelyeket később, a zsidó államiság kialakulásakor olyan gyümölcsözően hasznosított. Dr. Chájim Siba lett az izraeli hadsereg orvosi szolgálatának első parancsnoka.

Később kineveztek egészségügyi államtitkárnak. A közegészségügy szervezése terén alkalmat volt néhány elképzelését megvalósítani, de életének ez a közigazgatási periódusa sem tartott sokáig. Megkezdődött a Tel Hászomér-korszak.

Az álmaid, sok évtizedes szakmai tapasztalatait és kreatív képességét a kórházfejlesztés szolgálatába állította. A tel-hászoméri kórházban összegeződött az életműve. Ott vált igazán a hazai orvostársadalom egyik nevelőjévé, miközben ércnél maradandóbban örökölte meg saját nevét. Ma — tíz évvel a halála után — Siba egészségügyi központnak nevezik az intézményt, amely valóban jóval több a kórháznál.

★

Rut Bondi érdekes módon látott munkához, amelynek elvégzésére a Siba-alap elnöksége kérte fel. Megtudta, hogy dr. Siba soha nem vezetett naplót, életének egyetlen szakaszáról sem hagyott hátra feljegyzéseket, viszont szenvedélyes levélíró volt. Sokszáz levele maradt fenn. Ezeket alaposan áttanulmányozta és beszücsölte a könyvbe, amelynek lapjairól jórészt nem az író, hanem maga a modell, dr. Chájim Siba szól az olvasóhoz.

Kiderül ebből a könyvből, hogy Siba valóban nem csak orvos, de a megalakulóban lévő ország társadalmának ismerője és alakítója is volt. Felismerte, hogy az izraeli orvoskodás nem érhet el komoly eredményt a társadalmi nyavalyák gyógykezelése nélkül. A törzsi integrációs problémáit akkor ismerte fel, amikor arról a kérdéssel még szó sem volt. És ki merne mondani, hogy a szegénység sokkal súlyosabb betegség, mint az orvosi könyvekben tárgyalt kórok. Egy alkalommal — például — rámutatott, hogy nincs értelme egy hatgyermekes aszszonyt kiütéssel kezelni, amíg nincs otthon mosógép.

Uttörő volt a családtervezés területén is. Szintén jóval megelőzte a kort, amelyben divatos fogalommal lett annak elemzése, hogy szabad-e eljárt venni a gyermekáldásnak. A kérdést mindig a szociális oldal felől közelítette meg és frázisok hangoztatása helyett fennen hirdette: előbb meg kell oldani a család anyagi problémáit, illetve lakásminőségét és csak aztán lehet az útban lévő gyerek áldás a szülők számára.

★

Siba doktornak különleges képessége volt a távlatokban való gondolkodáshoz. Ő volt az, aki először javasolta Ben Gurionnak, hogy be kell vezetni Izraelben az általános kórházi biztosítás rendszerét. A miniszterelnököt meggyőzte, de az ügy megfenskelte, mert a betegpénztárak vezetői csak az orrukig láttak, nem olyan messzire, mint a Tel Hászomér-i kórház igazgatója.

A Siba-Alap, amely hazai és külföldi pénzforrásokra támaszkodik, az izraeli közegészségügy és azon belül az alapító-főorvos nevét viselő kórház fejlesztésével foglalkozik. A most megjelent könyv célja egybevág az alap célkitűzésével. Célja, hogy minél szélesebb körben ismerjék meg dr. Chájim Siba nevét, alkotó munkásságát máig is hatóerőt jelentő egyéniségét.

Rut Bondi könyvét a Zmora-Bitán-Modán kiadó gondozta. Olyan könyv került ki a szerző kezéből, amelynek tanulmányozása nélkül az izraeli társadalom egyik fontos intézménye, a közegészségügy alapjainak kialakulása és fejlődése nem ismerhető meg.

AZ EJTOERNYŐS IKERLÁNYOK

A repülőgépjáték felhúzó-átka, az ejtőernyősök felsorakoztak egymás mellett. Elsőnek Irisz Harél ugrott. Amikor a földre ért, várakozó szemmel nézett föl. Negyediknek utána érkezett a földre testvére, Nurit. Odaszólt hozzá és megkérdezte: minden rendben? Kezeid-lábaid épek? Aztán összehajtották ejtőernyőjüket és a katonai tábor telefonjához siettek, hogy értesítsék a szülőket: minden rendben van.

A 19 éves Nurit és Irisz ikrek. Ugy hasonlítanak egymásra — mi azt mondanánk, mint két tojás de ők állnak azon: mint két piros ejtőernyős-sarka. Káplár mindkettő. Mikor bevonultak a katonasághoz, megmagyarázták nekik, hogy egyik kaphat közeli beosztást és minden este hazautazhat Rámát Gánban élő szüleikhez, de ezt a kedvezményt nem adhatják meg mindkettőjüknek. A másik egy távoli bázison kell, hogy szolgáljon. A két elválaszthatatlan lány kérte, hogy inkább egy harci egységhez osszák be őket, legyen az bármilyen távol, csakhogy együtt maradhassanak. Így kerültek egy ejtőernyős Náchál-egység be.

A lányok Rámát Gánban születtek. Irisz öt perccel idősebb testvérénél, — ezt az előnyt behozta Nurit azzal, hogy kettő helyett is beszél. Anyjuk, Orá, gámenet a városban. Az utolsó perccig nem hitte, hogy valóban ikrei lesznek. 22 éves volt, mikor szülte őket. Meg is ijedt kezdetben a feladattól, hogy mint nevelés egyszerűre két kislányt. Tíz évesek voltak, mikor megszületett kis öcsöcsük, aki purimkor rendszerint ejtőernyős maszkját ölt. Az igazság az — mondják a lányok — az egész család meg van fertőzve, vagy mérgezve az ejtőernyővel, hiszen apánk is ugyanilyen egységben szolgált 25 évvel ezelőtt. Arik, az apa, a rison-löcioni Párgáz iródban dolgozik és az ő katonai emlékei vitték a lányokat elhatározásukra, hogy ennél a rettentő nehéz kihívásnál és nagy felelősséget követelő egység mellett töltsék katonaságukat.

Hatodik eleműl kezdve egy ugyanazon osztályba jártak, addig nem, mert a pszichológusok így tartották helyesnek. De a lányok, akik úgy érezték egymás iránt „mintha ikrek lennének”, ki mondott szó nélkül olvasnak egy más gondolatából. Csak egyetlen egyszer éltek vissza elképesztő hasonlatosságukkal, mikor Irisznek egy írásbeli vizsgát kellett tennie arabból, és Nurit ment helyette. Az arab tanárú ugyan csak csodálkozott az eredményen, mert a közepes Irisz 9-est kapott. A tanárok úgy különböztették meg őket egymástól, hogy Irisz bubifrizurát, testvére pedig rövid haját hordott. De már régen egyformán rövid a hajuk. Magas ságuk 170 méter, súlyuk 60 kiló. Nurit temperamentumosabb, míg Irisz szentimentálisabb és verseket ír. Meg is jelent néhány a Bámácháné katonaságában. De mivel szegénylős, a nővére nevét írta alá. Bár külön ruhátáruk van, de lévén egyforma természetű, időnként változtatják ruhájukat. Amíg bevonultak a katonasághoz, egy társaságban szórakoztak — még szerencse, hogy más az izlésük — mondja Irisz —, mert képzelje el, hogy egy ugyanazon férfibe lennének szerelmesek és mennyit veszekednének ezen. Egyébként csak nagyon ritkán ci-vódának, mert az egyforma ikrek nem tudnak sokáig haragba lenni egymással. Egy napon vonultak be a katonasághoz és egymást követték azonosági számot kapták. A katonaságnál, természetesen, először mint íróditák dolgoz-

ta és bír iem szerették ezt a munkát, becsülettel ellátták. Pe-tak egymás mellett. Elsőnek Irisz kusan gyakorló parancsnokai voltak, akik nem ismertek nyugalmat és a két leánynak gyakran kellett késő, este még levelet írni, vagy éjjel telefon-szolgálatot tartani, kávét főzni a nap minden órájában. Ezel szemben elérték, hogy kivonultak a harcokkal a hadgyakorlatokra, volt úgy, hogy 2 hét után jutottak haza, piszkosan, fáradtan, míg egész lényük csak egy valamit kívánt: aludni, aludni. Mi zavarta őket az a magánélet teljes hiánya, hogy nem tudtak egyedül maradni a sok férfi között. És akkoriban két külön szavadnál voltak. Emlékszem — mondja Irisz, szegénylős mosollyal — egyszer tusoltam, s megkértem egy katonát, hogy álljon az ajtó elé, nehogy valaki zavartson, de a csirkefogó, mikor kijöttem a tusból, széles vigyorral mondta: nekem hiába mondtad, hogy kövér vagy, meggyőződtem arról, hogy tökéletes az alakod. Tíz hónappal ezelőtt végezték az ejtőernyős kurzust, miután nagy kinnal megszerették anyjuk beleegyezését. Apjuk vagy nem gondolt a vesszélyre, vagy pedig bízták, hogy a lányok folytatják „a család nemes katonai hagyományait” — azonnal beleegyezett. A gyakorlatokat együtt végezték a fiukkal. Nem azért, hogy „szocializáltak”, hanem mert a parancsnok megmagyarázta, hogy minél több munkát fektetnek a gyakorlatokba, annál könnyebb lesz későbbben az ugrás. A gyakorlatok után, melyeket az e célra épített szerekrol végeztek, került sor három ugrásra. — Per-ese, hogy féltünk — mondja Irisz, — még a veterán ejtőer-

nyősök is félnek az ugrás előtt. Aki ezt tagadja, az hazudik. Az első ugrásra meghívták a kurzus növendékeinek a szüleit is. Rettegetesen féltünk, mert nem tudtuk mi vár ránk. A másodiknál nagyon féltünk, mert már tudtuk, hogy mi az, ég és föld között lebegni. A harmadiknál megnyugodtunk. Mindig Irisz ugrik előbb s amikor leér, várja testvérét. Az egyik tiszt csodálkozva és kellemtlenkedve kérdezte: Micsoda szüleiteknek ezeknek a lányoknak, hogy hagyják őket, és mindkettőjüket együtt, ugrani. Mindenesetre, mint irtuk, minden akció után azonnal telefonon értesítik szüleit, hogy ne idegeskedjenek.

A kurzus befejezése óta nem ugrottak. — Már régen gyakorlatotunk és ilyenkor az ember elveszi a biztonság-érzését.

Ma is elég messze szolgálnak, egy sátorban laknak négy más lánnyal. Takarókat a katonaságnak, de lepedőket az anyjuk küld, hogy érezzék a ház illatát. Hét végén hazameznek, néha együtt, néha külön. Nuritnak van egy fiúja az ezredből, egy kibucnyik, akinek a szülei nagyon szeretik. Irisznek nincs állandó udvarlója, hét végén hazamegy, sütteti magát a nappal a kertben.

Öt hónap múlva leszerelnek s újra polgárok lesznek. Az egyetemre készülnek, de még nem tudják, mit fognak tanulni, sőt, lehet, hogy más-más fakultásra iratkoznak be. Tudjuk — mondja Nurit —, hogy életünk egy bizonyos szakaszán el kell válnunk egymástól, bár igyekezzünk kitölteni sor három ugrásra. — Per-ese, hogy féltünk — mondja Irisz, — még a veterán ejtőer-

KÜLFÖLDRŐL TELEFONÁLNAK JEGYEKERT

A múlt héten csegett a telefon az izraeli Filharmónia iródjában. A hívó angolul mutatkozott be: „Knut Anderson vagyok Stockholmból, s kérem, ha lehet, félretenni számomra 5 jegyet a Filharmónia októberi szezonnyitó hangversenyére.” A titkárnő megmagyarázta, hogy nehéz ezt megígérni, mert nálunk bérletrendszer van, s a bérlek hál'Istennek ragaszkodnak helyeikhez, de azért megnézi, mit tehet, addig adja meg Anderson úr a szálló nevét, ahonnan felhívta. A meglepő válasz így hangzott: „De kérem, én hazulról, Stockholmból hívom önöket.”

Ez alkalommal az is kiderült, hogy az ilyen távolsági rendelések nem ritkák a Filharmóniánál. A múlt héten — például — egy svájci utazási iroda telefonált, 23 turista számára akart októberre jegyeket foglalni. Pedig épp azokban naponokban lótték katyusával Kirját Smonát...

Ami viszont a postán érkező külföldi megrendeléseket illeti, ezek — mondja a Filharmónia szóvivője — már teljesen megszokottak és gyakoriak.

TELKEK

30% juttatás annak aki 1981 augusztus 31-ig 3 részletre vásárol telket a következő helyeken:

- ★ **KARMEL VILLAGE**, a Kármel-hegyen, az Ejn Hod művészfalu felett, az üdülők szomszédságában, nagyszerű kilátás. Kiváló fejlesztési lehetőség. Az ár 15.000 sekel.
- ★ **ATLIT** — „NÓVÉ AVIVIM”, Atlit új részében, a villanegyed és a „Nóvé-Jám” közelében. Kitűnő fejlesztési lehetőség. Az ár 25.000 sekel. Lehetséges kamat- és rögzítésmentes részletfizetés!

HASKAOT MIFTACHIM A.B. KFT.

Halfa, Herzl 17, tel. 04-645542, 04-668440
Tel-Aviv, Ben Jehuda 39, telefon: 03-659021
Jeruzsálem, Ben Jehuda 13, telefon: 02-232193

Aki bizik a Megváltásban

Alig egy nappal azután, hogy megnyerte az izraeli Tnách-versenyt, már bele is fogott a nemzetközi verseny tanulmányi előkészületeibe, s nagyon reméli, hogy a Tnách koronája ezúttal ittmarad, Izraelben. Aháron Ben Sosán ő, akire bizást alkalmazhatjuk a mondást: „Figyeljétek fel a szegények fiaira, mert tölük kerül ki a Tóra.”

Kicsiny akkói lakásában él feleségével, Továval (aki Kohéneleány Marokkóból), és négy gyermekükkel: a bárműve-korú elsőszülött egy bnó-bráki jesiván tanul. Igen szerény körülmények között élnek, mert amióta elvesztette a látását, be kell érnie a társadalmi biztosítók juttatásával. Fényes nappal a jobb szemével még megkülönbözteti a nagyobb tárgyakat. Atment két nyit szivmüténen is. Valahol a Talmudban felfedezte azt a mondatot, hogy „A szegények látása s szivizmokon mulik”, de a professzorok szerint nincs semmi kapcsolat a két baj között, legalább is nem fizikai.

1965-ben alijázott Marokkóból: édesanyja és három fivére már itt élt. Turistaként érkezett, aztán olé lett. Már a szülői házban héberül beszéltek, ő egyébként, hála remek memóriájának, folyékonyan bír kilenc nyelvet, kevesebb alaposan pedig több mint harmincat. „Haesak meghalok egy szót, belémrögződik, s mikor eljön az ideje, önműködően kikerül”, — mondja.

Ben-Sosán tanítással foglalkozott, de aztán abba kellett hagyni és a náháriai „Kolél Talmud” keretében töltött időn kívül többnyire csak otthon ül, ahol nyolc éves kislánya segítségével buvárkodik a Tórában. A kislány felolvasza, ő elismétli, aztán a kislány kérdéseket tesz fel és ellenőrzi a feleleteket. Nagyon reméli, hogy most a nemzetközi bibliaverseny előkészületeihez némi támogatást kaphat, nagyon szerény ember. „18 füzetet töltöttem meg a kérdésekkel, mondja, és szűkségem lenne még egy látóra, mégsem terhelhetem mindennel a kislányt”.

A verseny kezdetén nem gondolták, hogy majd ennyire az élre fog. Mikor aztán bejutott a döntőbe, rendkívül nyugodt volt és megabiztos. Nagy örömeire szól, hogy a Biblia iránt ekkora az érdeklődés. Szüntelenül tanulmányozza a Tórán kívül a Talmudot és a Kabbalát is, és szilárd meggyőződése, hogy közeledik a megváltás.

Jó lenne, ha most, hogy a győzelem felhívta rá a figyelmet, valahol találnának számára olyan munkát, amely számot vetne fizikai korlátozottságával, de lehetőséget nyújt nagy tudásának értékesítésére.

MIRJAM

meiltartó- és fűzőszalon, rendelésre is (azelőtt a Dizengoffon lévő Magda szalonban), most: Rámát-Gán, reehov Modiin 69/a telefon: 786033

KRAUSZ NAFTALI:

A hazaárulással és kémkedéssel vádolt rabbi

VI.

Mihelyt hírül ment, hogy Snéur Zálmán hazatér, a lioznai előljárók mindenáron maguknak igyekeztek őt megszerezni. Naggyüvést hívtak egybe, ahol elhatározták a jesiva fejlesztését, 50 helyett 100 növendék ellátását, s hogy minden hétfőn háromnapos ingyenes ellátást nyújtanak 30 odaérkező vendégnek, nagyünnepken 50-nek, tisri havában pedig „a félelmetes napokon” és szukot ünnepeken, amikor áradatként érkeznek a sok vendég, hogy Snéur Zálmán tanításai melegében sütkérezzenek, 500 vendék ellátását vállalták.

Küldöttséget indítottak hozzá Mohilevbe, amelyben fiúere, rabbi Jehuda Léb is részt vett, így instálták, hogy az ő városukba térjen vissza. Rabbi Snéur Zálmán nagy örömeire ráállott.

5537 (1777) elul havában, amikor a horodoki rebe vezetésével az első chászid alijja a Szentföldre érkezett, Snéur Zálmán haza indult a városába, de a karaván oly lassan haladt, hogy csak a következő év svát hónapjában érkezett meg Lioznába.

Most, miközben az ellenzők hosszú keze az első chászid alijját még Cfátban is elérte (anyanyira, hogy a sok csipkelődés elviselhetetlenné vált, s ők kénytelenek voltak Tibériásra költözni) — Litvániában mintha enyhült volna a szembeállítás, elapadt volna a mérge. Három, aránylag nyugodt éve volt Snéur Zálmánnak, egyfajta tüszünet, ami lehetővé tette számára, hogy a jesi vájával foglalkozhassék és szélesebb körben terjeszthesse a chászidizmus tanait és kifejleszthesse a chábád mozgalmat. A Báál Sém-Tov-i eredeti chászidizmus és az ezt ellenző tanultak egybe kapcsolását, szintézisét.

A viszály azonban ismét fellobbant 1781-ben, amikor megjelent a lengyelországi rabbi Jozsef Há kohén „Toldot Jákov Jozsef” című műve, amely nyíltan bírálta az ellenzők több vezetőjét. Vilnában és Brodiban a könyvet elégettetésre ítélték, nyár végén pedig a vilnai gáon aláírt rabbinátusi főbírójával együtt egy kiáltványt, amely erélyes eljárást javasolt „a szekta” tagjai ellen — ahogy ők nevezték a chászidokat. A kiáltvány következtében a chászidok ellenzőinek főbb erődeiben, így Briszkben, Szluckban, Szkálovban és egyebütt ismét felújították a chászid-ellenes bojkottot és tilalmakat.

A hajsza azonban nem egyesítette, tömörítette a chászidokat, míg a multban, noha a nagy Ari imarendjét tartották be, mégis imádkozhattak mások zsinagógáiban és imaházaiiban is, most az üldözések arra kényszerítették őket, hogy különváljanak, saját templomokat alapítsanak. Mint eső után a gomba, bujtak ki a földből az új chászid imaházak és az ellenzők haragja ellenére virágoztak is.

Hasonló eredménnyel járt a vágatósi vita is. A chászidok, Snéur Zálmán utasításait követve, ügyeltek a maguk jól megköszökölt metszőkéseire, de azért nem egy ellenzéki hitközség is hajlandó volt chászid saktort foglalkoztatni, hogy el ne essen a gabellától — a chászidok ugyanis, ha nem ilyen késsel vágnak, inkább tartózkodtak a volna a husevés től... Most azonban, hogy fokozód-

dott a türelmetlenség, a chászidok kénytelenek voltak külön vágódákat nyitni. Snéur Zálmán azonban figyelmeztette a hivatelt, hogy ha más zsidókkal együtt micvá-lakomán vesznek részt, a nem az ő szabályaik szerint vágódoss miatt nehogy elkülönüljenek a többiektől.

A MINSZKI VITA ÉS A CSIPKEBOKOR PÉLDAZATA

5543-ban (1783) nyilvános vita zajlott le Minszkben az ellenzők nagyjai és Snéur Zálmán között. A Vilnából Briszkból, Minszkból és Szluckból érkezett ellenzékiek kifogásokat emeltek a chászidok egyes, a Báál Sém-Tov és tanítványai által megfogalmazott alapelvei ellen. Legkivált az ellen kelték ki, hogy a chászidizmus túl nagy súlyt helyez a szótármondogatásra és az olyan egyszerű emberek imádkozására, akik többnyire nem is értik a szöveget. Azt állították, hogy ezzel túl nagy fontosságot nyer a műveletlenek tömege, s ez a tisztesség nem jár ki neki, mert lesüllyeszti a tanulás értékét és a Talmid-cháchámok becsületét. Mit több, mondták, ez ellentétben áll bölseink ama mondásával is, miszerint „minden istencsapás a tudatlanok miatt éri a világot”.

Másik ellenvetésük az volt, hogy a Báál Sém-Tov tanításai szerint a legnagyobb tudósnak, a legjamborabb embernek is úgy kell Istent szolgálnia, mintha megterő lenne. Hevesen elutasították ezt az álláspontot amely szerintük egy táborba tereli a böl-

cséket és tanultakat a bünözökkel, mert hiszen nekik is meg kell térniük mint amazoknak, ami elfogadhatatlan. Ez csorbitja a Tóra méltóságát és a Talmudtudósok megbecsülését, hiszen a tudós is a Tóra méltóságából meríti erejét. Hozzáfűzték, hogy ez az álláspont ellentétben áll az írásbeli és a szóbeli Tórával egyaránt, mert ez a cádikokban „a világ talpkövéte”, a Talmud-tudósokban pedig, akik „a világ békéjét gyarapítják” — a világ építőit látja.

Rabbi Snéur Zálmán előzetesen és bölcsen háritotta el az ellenvetéseket, dicséretekkel halmozva el közben az egyszerű, jamborhitű zsidókat, akik különböző okokból nem juthattak iskolába, nem tanulhattak Tórárt. A csipkebokorhoz hasonlította őket, amely alacsony, hitvány növény, Isten mégis azt választotta ki a megjelenéséhez, amikor Mose Rábénnak tudtára adta, hogy jön a megváltás, az egyiptomi kivonulás. A jambor hit, a vágyódás Istentre és a parancsolatok betartására, az maga a csipkebokorból felcsapó láng, s ezt éppen az egyszerű, jambor zsidók körében találjuk meg.

A cádikok megtérésére (tösvájára) vonatkozólag ugyansok az égő csipkebokor példázatát idézte. Meg van írva, hogy Mose így szólott: „Oda megyek, hogy lássam a nagy csodát, miért nem ég el a csipkebokor”, ez maga is tösvára utal, mert amikor Mose meglátta, hogy a láng éppen a csipkebokorból csap ki, elfogta a visszatérés tépelődése, és „irányt változtatott”, megfordult, hogy még egyszer lássa,

amit az imént tapasztalt. Itt Snéur Zálmán hozzáfűzte, hogy Mose Rábénnal, e tökéletes cádiknál természetesen más a visszatérés fogalma, mint az egyszerű zsidónál. Az „oda megyek, hogy lássam” azt jelenti, hogy a tökéletes cádik sem állhat vesztve, „nem toppanhat helyben”, hanem arra kell törekednie, hogy egyre magasabb lépcsőfokokra hágjon fel, Nála ez a megtérés fogalma.

Összefoglalójában elmondotta Snéur Zálmán, hogy amikor Isten megnyilatkozott Mózes előtt, ez nem Mózes személyének szólt, hanem örök nemzedékekre szóló utasítás volt abban az értelemben, hogy a zsidó vezetőnek a csipkebokorban kell a lángot keresnie, vagyis az egyszerű zsidók szívében, s ha felleli bennük az istenvágyódása, azt, amit „a zsidó pontocskának” szoktunk nevezni, („á pintelet jid”) akkor mindent meg kell tennie, hogy ez a szikra hatalmas lánggá növekedjék. Beszédet szerkesztő kihívással fejezte be vitabeli ellenfelei felé, azt mondván, hogy minél tanultabb valaki, annál szerényebbnek kell lennie, másként lázadónak minősül a világ fejedelmé előtt, mely esetben éppenséggel meg kell a szívében térnie, ki kell a szívéből tépnie „Amálékot”, aki lehiú az istenfélő lelke izzását.

A mely meggyőződéssel elmondott hozzászólás következtében igen sok hallgató lelkes chasziddá vált. A hagyományok szerint 400 új chászid csatlakozott ekkor a mozgalomhoz, zömmel kiváló Talmud-tudósok, a fiatalabbjait pedig el is kísérték Lioznába. Magában Minszkben mely benyomást tett a nyilvános vita, meggyarapodott a chászidok száma és az anyahitközség kényszerült velük több közügyben is megegyezni.

ICIK MANGER:

ÁLL AZ UT SZÉLÉN A FA

All az út szélén a fa, szélben meghajolva, elhagyták a madarak, szétrepültek róla,

Ez nyugatra, délre az amaz meg keletre, árván maradtott a fa, vihar zúg körötte.

„Édesanyám”, mondom én, „ha maga nem bánna, megrázkódnék s azonmód változnék madárrá.”

Megülnék az árva fa ágán, mint a padkán, nótáimmal télen át megvigasztalhatnám.”

Anyám elsírja magát: „Jaj, fiam, virágom, attól Isten óvjon, hisz megfagnál az ágon.”

„Kár a két szép szemedért”, esítitom anyámat: „nem kell azért sírni, mert elmegyek madárnak...”

Dehát azért anya, hogy csak ne hagyja abba: „Legalább a saládat kerisd a nyakadba!”

Sárcipőt húz s itt ne hadd a szörmekucsámadat! Fagyos a tél, mit csinálsz, szélvihar ha támad?

S a bélelt bekecsbe bújj! Ejnye, értetlenje! Mindenáron holtak közt von, ébredni kedve.”

Emelgetném szárnyamat, nem megy, sok a holmi. Édesanyám nem hagyott madárrá vidulni.

El-elnézem jó anyám, búsan, tehetetlen: szeretete tette, hogy madárrá nem lettem.

Jiddisből: GRÉDA JOZSEF

ZELK ZOLTAN

TULVILÁG

A közelmultban elhunyt kiváló magyar-zsidó költő hagyatékából.

Hontalan lódörögve a gyűlölködő, ádáz éjszakában.

Lányok derekát átölelve a rejtelkedő, cinkos éjszakában,

Nagyapa busa almafái s a depressziós járdaszéli fák.

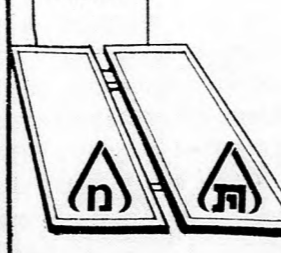
Ejféli babléves a kávéházban. Hajnali kocsmák .Népdalok. Viták.

Ha nyomorún is, mégis milyen szép volt holtom előtt a túlvilág!

MÁGEN

CHOM

Mágen Chom

Alapítva: 1959 Nap- és villanymelegítő gyár

A Szabványintézet feltűgyelete alatt. Precedens nélküli akció! Napmelegítő plusz két tükrös plusz 3 méter cső plusz felszerelés és toldalékok

4200 sekel, (beleértve á.t.a.) 4 egyenlő részletben

MÁGEN CHOM

Gyártelep: Bét Jám, Hábonim utca 53, Ipari negyed, tel. 589-090. Megrendések este 7 óra után: 888-810. A napmelegítő és a tükrök a Szabványintézet feltűgyelete alatt készülnek.

Náámán... iróasztala elő... kon állna, m... tüzet szórt... idő nem áll... tér vissza, ő... dig rostokol... vatalszobába... mazok közt.
Gyönyörített emléke villan... szívdobogás... ruló leány f... amint szíve... a szív, mely... ébreszt, hogy... lek, az az i... végtelen ny... hirtelen elsz... kiközentette... ból. Pedig ó... rakás levele... hogy még a... ra adhassa ő... ga ura. Sz... szemét közt... na felfelé. I... húrjai, míg... szakadva me... akármelyik a... ló közül, aki... szörjék ostó...
Náámán f... körüli. Nap... robotol, éjje... Ilyenkor kel... folyóiratokba... írott poézis... élet poézise... lény árnyéká... zsák lemarad... mögött.
A pokolba... gére ér egy... kényszerű k... vége soha, t... nyúlva egy... után. Dehát... Lám a levél... Náámán zse... csukta az ir...
A folyosó... esték füledt... mely az abla... önti. Náámá... kodott, líhe... aki el akarn... Elháritani a... künn sejtett... söt elhagyta... kint. Eszerim... lélegzett fel... hittem, ma é... számíthatok... furtiei közé... lédóba esős... majd kihúz... elindult.
De hirtel... egvelőre fo... Cila vagy Ad... rében kellem... kük se vonj... hűsítő italt... melyikükhöz... Szerelem ev... mán és felka... kükre szom... óráiban, m... szörszével v... sem.
Náámán á... mentén Nev... homokdomb... felé vivő út... vagyok, gon... szem a ké... Szívesen lát... gyok völeg... egyelőre ne... de örül, hog... kintik. Ezút... kájával is r... lami semm... molyan félig... nem valaki... emberekkel... ságokkal do... sei növelik... szemében... pályája szül...

N Ő V É R

Náámán kellenül tesz-vesz irasztala előtt, mintha parazsokon állna, mintha a lebukó nap tüzet szórt volna talpa alá. Az idő nem áll vesztig, a perc nem tér vissza, ő pedig ki tudja meddig rostokol még az elsárgult hivatalosobában, gyűlölt papírhalmazok közt.

Gyönyörűtass alkonny percek emléke villant fel, édes, lefojtott szivdobogás visszhangja, a ráboruló leány friss testének illata, amint szíve túlaradva lüktet, az a szív, mely annyi rejtett vágyat ébreszt, hogy elromlik fölük a lélek, az az illat, mely a nemlét végtelen nyugalmaival tölti el, hirtelen elzsongították agyát és kizökkentették a hivatali munkából. Pedig dolga van elég, egy rakás levelet kell letisztázni, hogy még a nap folyamán postára adhassa őket. Hisz nem a maga ura. Szolgámra turkál a szemét közt. Hasztalan szárnyalna felfelé. Így pattannak el lelke húrjai, míg édes emlékeitől elszakadva megmártja tollát, mint akármelyik a tömörked tintanyaló közül, akik Jaffa városát teleszóriák ostoba firkálmányvaikkal.

Náámán fiatal még, húsz év körüli. Nappal a megélhetésért robotol, éjjel költészetnek él. Ilyenkor kelnek dalai, melyeket folyóiratokban nyomtat ki. Bár az írott poézis olykor félrevonul az élet poézise elől egy-egy vágyott lény árnyékában. A mennyei művészek lemaradnak a földi leányok mögött.

A pokolba vele, minden a végére ér egyszer, csak ennek a kényszerű körmölésnek nem lesz vége soha, tűnődött, kedvetlenül nyúlva egy lemosolódó levél után. Dehát minden a végére ér. Lám a levélesomé is elfogyott. Náámán zsebrerakta őket becsukta az irodát és távozott.

A folyosón az áthevült nyári esték fülledt homálya zuhant rá, mely az ablaktalan helyiséget elönti. Náámán levegő után kapkodott, líhegve fűtött, mint aki el akarna hessegetni valamit. Elhárítani a sötétséget, amit oda künn sejtett. De ahogy a folyosót elhagyta, még napvilág várta kint. Eszerint még hosszú a nap. Lélegzett fel Náámán, már azt hittem, ma este semmi jóra nem számíthatok. S míg hallálával hajfúrtie közé túrt, jobbja a posta ládába eszszattatta a leveleket, majd kihúzza magát, hősiesen elindult.

De hirtelen feleszmélt, hogy egyelőre fogalma sincs, hova. Cila vagy Ada, mindkettőjük körében kellemes órákat tölt. Egyikük se vonja meg tőle szerelme hűsítő italát. De ki árulhatná el melükükhöz látogasson el most? Szerelme evőtreleme, mondta Náámán és felkacagott. Vajon melyikükre szomizik lelke a bánat óráiban, mikor a szomorúság szőrszével viaskodik. Egyikükre sem.

Náámán átvágott a tengerpart mentén Nevé-Sálomba, onnan a homokdombhoz ért a Nevé-Cedek felé vivő úton. Szerencsés fickó vagyok, gondolta elégedetten, tet szem a korombeli lányoknak. Szívesen látnak, ha nem is vágyok vőlegényjelölt. Náámán egyelőre nem gondol nősilésre, de örül, hogy „jó partinak” tekintik. Ezúttal még irodai munkájával is megbékült. Nem valaki semmirekellő firkász ő, amolyan félig író, félig tanító, hanem valaki, aki komoly üzletemberekkel, pénzügyi hatalmasokkal dolgozik. Egyfelől versei növelik varázsát a lányok szemében, másfelől hivatalnokipályája szülei körében kelt irán-

ta megbecsülést. Éli világát, anélkül, hogy bármely nőnek is elkötelezné magát — nagyszerűbet elképzelni sem lehet. Mégis, a nap lemenőben van, közeleg az éj, be kéne térni valahova, de hova?

Melyiket szeressem? Ada iránt vonzódtam, amikor még nem is ismerte, de egyszer meglátta a bátyját, és mintha ugyanaz az arc tűnt volna elibe. Később találkoztam keresett, de itt sem vallott szégyent. Cila emléke is felbukkant. Meztelen, telt karjai vadul fonják körül a nyakát, akár két kígyó. Szerelmem kígyói, melyek valami mérhetetlen kincsét őriznek. Náámán újraette megfoghatatlan báját, lelke titkos varázsát. Kellemes arcán elégedett mosoly játszott, finom, szinte nőies mosoly, mely minden leányszívet megszedít.

Náámán csak megy tovább. Már túlmént a házban, ahol Ada lakik. A Cila hajlékát is maga mögött hagyja. Lábai viszik tovább. Az ördög vigye, a siker megragadja kabátod szárnyát, hogy ellodítsa magától. Hová jutok most, kérdezte önmagát. Náámán, amint nővére házat megpillantotta. Bemegyek, meg-nézem, mi van vele.

Idestova két esztendeje, hogy Náámán elhagyta a családi fészket. Vágyakozva gondolt rá vissza, mint a hozzátartozóra szomjazó gyerek. Mégis örül, hogy távol van tőlük. Lelke szerint el szabadon, a család terhe nélkül. Azt tesz, amit akar. Ma Hanna, holnap Penina. Ezúttal nővérehez megy. Szorongva várja, hogy most majd elkezd felhánytornazni életmódját, szemére hányja vétkeit. De nem, hisz bánata elfeledtette vele a külső világot. Egyedül ül szobájában. Alig szól egy-egy szót, eszébe sincs öt erkölcsi prédikációkkal keseríteni. Ő, aki a legszebb volt az összes lányok közül, szemében a néma ragvogással, akihez barátja, a fiatal költő, a fekete rózsák poémáját írta. Csöndes, szerény arcát sötét hajkoszorú övezte. Ujjai halkán rebentek az élet kapuján. De mielőtt az megnyílt volna, lehullott erőlenül. Náámán látta lelki szemével hajdani tiündöklésében, vonzóereje teljében. Hirtelen ráemlékezett, hogy fiatalkorában egyszer elutazott az atyai házból és visszatértékor az egész háznépe aludt, csak nővére állott a küszöbön a díszkapu előtt, amit fénygölgölyből font és tülesoruló szeretettel, fiatal vadóc hévvel ugrott a nyakába és csókolt lelkendezve. Ő pedig eltasztotta magától. Náámán szeretne elsülyedni, amikor erre gondol.

Halkan bekopogott. Semmi válasz. Náámán lopva kinyitotta az ajtót és belépett a szobába. Hűs homály legyintette arcon. Náámán hámul és nem lát, néz és nem ösmer fel semmit. De pár perc múltán szeme keresztülhatol a szoba sötétjén. És meglátja a nővéret. Az ablaknál ül. Ahogy annakidején anyja ült, nyugodjon békével. Kicsike, jóságos anyja, a balkezére kötött piros fonállal, betegágyán fekszik, egyre másra olvassa regényeit, anélkül, hogy egyiküket is befejezné. Náámán megremeg. Mint amikor az árva gyerekek álmanban anyját vállalni. Ugyanazok a remegő vállak, az a lehajtott fej, az a különös szomorúság, ami elfog mindekit, aki közeledik hozzá. És a szoba némasága. Náámán szénéz a szobában. Semmit nem lát benne, csupa homályos üresség, ami lelkét megüli. Testét vá-

takozva járja át hideg, meleg. És mind a kettő sötét bánatot hoz, ami a szívre ereszkedik, megremegteti a torkot, hogy egyetlen szó se kél az ajakon.

Náámán kimondhatatlanul szetrné megtörni a mélységes csöndet, elúzni a szoba nyomasztó bánatát. És megszólal: Hát nem hallottad, hogy valaki bejött a szobába. Ő pedig Náámán jelenlététől felriadva, feléje fordítja arcát és nem válaszol.

A szobában sötétségé vált a fény. De Náámán megéri a nagy, fekete szemek rebbenését, mik oldalt pillantanak riadtan, s ha ránéznek valakire — nem látják. Mégis, ez a tekintet simogtja őt a benne rejlő melegséggel, ártatlansággal. Náámán szívzorongva, hallgatagon áll. Válaszát várja, de hang nem hallik. Virág moccan a cserépben. Náámán körüljárja tekintetét. Ő meg csak ül, mintegy elfátyolozottan az ablak előtt, kezei ölberakva, feje lehorgasztva. Náámán látja, de nem érti: a szobában nyári fülledtség terjed, nővére pedig kabátban van. Egyszeribe felismeri a kabátot: Ezt viselte szegény, mikor ifjúkori barátjával a jégpályára járt korcsolyázni. Mint az a frigszek rény-lepel, amit egy férfi halott hitvese menyasszonyi ruhájából csináltatott, olyasminek tűnt szemében az a kabát. Náámán feléki kérdését, tartia magát, hogy ki ne törjön belőle a zokogás. Ha az ember magára van hagyatva, ugyan ki jönne hozzá? — sutfogják nővére ajkai. Náámán megindultan hallgatja. Arca akár a megrepedt alma, szemét elborítja a könny.

És Náámán, felfogva mindazt amit tett, erre is, arra is néz, hogy talán lel valamit, amiről szólni lehetne. Hogy a szavak feloldják a nyomasztó hangulatot. Egy könyvet talált az asztal felől. Kezébe fogta, megkérdezte mi a címe. Nővére megmondta. Egyike azoknak a regényeknek, amiket valaha anyja olvasott.

Aztán megint némaság. Az a hallgatag csönd, amikor az ember lelke vizsgál minden vágya közöstől, ösmerve az azokat követő szívférdalom kínjait. A bánattól sem tart többé, hisz irgalmasabb az, mint a sajtó vágyak gyötrelme.

— Vérem, vércigolvastad a könyvet? — kérdi Náámán esendesen.
— Nem.
— Kérlek, olvasd végig. Talán a boldog vég felderíti a szívedet.

Megrezzenve fordította feléje szemét és amit szavakban ki nem mondott, kifejezte tekintetével: hogy nincs ember ezen a földön, akinek jó vége lenne. Náámán felfogta a pillantás üzenetét s behunyta szemét annak súlyos terhe alatt.

És egyszeribe kifakadtak szeméből a könnyek, és eddie sosem ismert szeretet csillogott a könnyekben. Náámán kezébe fogta nővére kezét, hogy szájához vonja. Majd hirtelen lehajolva, rászorította az ajkát és hosszan, hosszan megcsókolta.

(Fordította Gát Jákov)

"MAGDA"
fogászati laboratórium
Protézisok sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény.
TEL-AVIV. BAI.FOUR 27

Tennessee Williams:

HERNYÓK

Billy Fosworth már napok óta zsémbelt a szövőlepkék hernyói miatt, amelyek a tengerparti nyaraló sűrűn nővő gyümölcsfáit áttetsző szürke, meg-megereszkező fátyolkupolákkal borították be. Felesége, Clara belefeledkezett a maga álmaiba és gondola taiba, s figyelmenlül hallgatta ezt a zsörtölődést. Egy ízben rőke, sötét pillantást vetett a férjira, és azt gondolta: — Ő, ha tudná! Nagyobb oka van az aggodalomra, mint a szövőlepkék hernyói.

— Szövőlepkék? Mik azok a szövőlepkék? — mormolta egyszer álmatagon, de az esze már másutt járt, amikor férje megmgyarazta a dolgot. Bizonyára beszélt még egy ideig a hernyókról, mert az asszony tünődése tágas pályát jártak be, mielőtt Billy a kávécsésze és a csészealj összekocantásával és ingerült felkiáltásával visszarántotta volna a jelenbe.

— Ne mondd azt, hogy „igen, igen, igen”, ha ugyse hallasz meg egy árva szót sem abból, amit mondok!

— Hallottalak — replikázott mogorván Clara. — Fecsegtél, mint valami öregasszony, azokról a hernyókról. Hogy kellene itt ülnöm? Izgatottan, csillogó szemmel, mialatt te...?

— Jól van, na — mondta a férje. — Te megkérdezted, mik azok, én pedig igyekeztem neked elmagyarázni.

— Nem érdekel, kicsodák. Lehet, hogy téged bosszantanak, de engem nem.

— Ne gyerekeskedj — fődmedt rá Billy.

Clara a nyaraló napozóteraszán feküdt egész délután a nyugágyban, ábrándozva, miközben Billy az írógépet verte odabent az elfüggönyözött verandán. Az elmúlt öt évben Clara nem gondolt a jövőre. Most azon járt az esze. A jövő megint kézzelfogható valóság lett, annak az értesülésnek a jóvóltából, amelyet vele közöltek, Billyvel azonban nem, holott a férfit sokkal inkább érintette, mint őt, hiszen arról volt szó: mi történik Billyvel, amiről Billy nem — vagy feltehetőleg nem — tud. Nem, nem tud róla. Clara tulajdonképpen bizonyos volt ebben, vagy ha mégis, hát legfeljebb tudat alatt, igen, ott érzi, mivel nem hajlandó elfogadni, sőt még gyanítani sem meri. Ezért volt az, hogy idén nyáron ennyire gyerekesen viselkedett, és nyafogott, mint valami időtlen, a hernyók miatt, holott már augusztusban jártak, és készültek, hogy hazatérjenek New Yorkba, és Billy biztosan nem jön ide vissza. Clara pedig, Isten tudja — felőle felzabálhatják a hernyók az egész környéket, felőle megehetik a fákat, a házat, a partot, még magát az óceánt is. bánja is ő.

Egyik délután azonban három óra körül fiúszag csapta meg az orrát. Szétnézett és megpillantotta Billyt, amint régi újságokból csavart fáklyákkal meggyújtja a hernyók pókszürke halóit. Khakisziú rövidnadrágban állt ott, s a lángoló papírfátylát felnyújtotta az elsatnyult kis fák legfelső ágaihoz, amelyeket a hernyók bevontak szövedékeikkel. Azon fáradozott, hogy elégséget, gyermekdeden, oktanuln, rá se hederítve, hogy ezrével vannak.

Hát igen, a napozóteraszról végigtelkintve a fákon, Clara láthatta, hogy a hernyók az ideig márt egyre több fára terjesztették ki birodalmukat, és nem sokkal nyár vége előtt már alig

akad fa, amelyen ne függne egy vagy több lombfaló szürke szövedék. Billy mégis igyekezett megküzdeni velük, egy szál magában, az ostoba papírfátylaival.

Clara felkelt, és gúnyosan odakiáltott neki:

— Van fogalmad róla, mi a fenét művelsz?

— Kiegetem a hernyókat — felelte komoly hangon a férje.

— Elment az eszed? Millián vannak.

— Semmi baj. Mielőtt elutazunk innen, valamennyit ki akarom füstölni.

Az asszony nem ellenkezett tovább. Megfordult, és visszacsüppedt a nyugágyba.

Egész délután folyt az étetés. Kár is lett volna tiltakozni, bár a füst és a szag meglehetősen zavaró volt. Legjobb, ha iszom, gondolta Clara. És ivott. Kevert magának egy termosra való Tom Collins-féle koktélt és egész délután azt kortyolgatta, mi-alatt férje papírfátylós támadásokat intézett a hernyók ellen. Őt óra tájban Clara Fosworth már boldognak és gondtalannak érezte magát. Almodozásában heves fordulat következett be. Láta magát télen, mely gyászban, jól szabott fekete kosztűmben, csinos kis ékszerrel, fekete szőrmegallérral, és látta magát különféle kísérőkkel, akiknek az arcvonásai még nem voltak ki-vehetőek, elegáns autókban, melyek kényelmesen suhantak végig a jeges utcákon, vendéglőtől színházig, színházról magánlakásig, az éjszakai mulatókat megelőzve, elvégre még nem telt el sok idő azóta hogy...

Ő! Egészségesen szemlélte az életet, őszinte volt, és nem mutatott olyan érzelmeket, amelyek hiányoztak belőle. Sajnálkozás? Igen, sajnálkozott a férfin, ám amióta elmúlt a szerelem — öt-hat éve annak —, miért akarná csapásként felfogni a bekövetkezőket?

Naplemente előtt megszólalt a telefon.

Mostanában ritkán csegett, s a hang meglepte Clarát. Nemcsak ő maga, hanem szűkebb — baráti? — társaságuk is visszahúzódott, ki-ki a magánügyeibe, mint ahogy a színészek kezdik élni a maguk színházról független életét, ha legördül a függöny, s már semmi nem köti őket az előadáshoz.

Nem sietett fölvenni a kagylót, mert sejtette, hogy az orvosuk hívja őket. Így is volt.

A hivatással járó kedélyesség nem valami kedvderítő.

— Hogy szuperál, édesem?

— Micsoda „hogy szuperál”?

— Hát a menekülése a nagyváros mérgező párái elől.

— Ha ez komoly kérdés, dokikám, én komolyan is válaszolok. A maga páciense annyira vágyódik a mérgező párákra, hogy még itt is előállítja őket.

— Mit mond, mit mond?

— Rossz a vonal?

— Nem, csak nem egészen értem, mire céloz.

— Szívesen felvilágosítom magát. Billy, a maga betegé, buzgónk szennyezi a mi kis nyári kuckónk levegőjét holmi szövőlepkék étetésével. A füst fojtogat, rosszabb, mint a szénmonoxid csúcsforgalom idején az alagútban. Köhögök, fulladozom, mégsem hagyja abba!

— Jól van, de legalább még csinál valamit.

— Persze. Nem akarja, hogy idehívjam a telefonhoz?

— Nem, csak mondja azt, hogy én... nem, ne mondja

meg, hogy kerestem. Még kíváncsiskodna, hogy miért.

— Miért nem mondta már meg neki, a fenébe is, hogy tisztában legyen vele, és...

Nem tudta, hogyan keressék le tiltakozását, ezért aztán belekiáltott a kagylóba:

— Nem bírom elviselni, ez több, mint amit kibírok. Tele az agyam sörnyűséges gondolatokkal, azon töprengök, meddig kell még kitartanom, mikor lesz már vége.

— Lazítson, édes.

— Maga lazíthat, de én nem. És ne mondja nekem, hogy „édes!” En nem vagyok „édes”, nincs bennem semmi „édesség”. Elvadtam. Ha ez nem hagyja abba a szövőlepkék étetését én fogom magam, és egyedül vissza megyek a városba, legalább nem látom a tönkrement növényzetet meg a papírfátylákat, és őt sem, ahogy odakint téblábol. Fejezők be! Jön a ház felé.

— Clara, nehéz humánusnak lenni, de az Isten szerelmére, próbálja meg!

— Megmondaná, hogyan? Felírja receptre, mit tegyek?

Kínézett a panoráma-ablakon, melynek innenső oldalán ott volt a telefon, a túlsón pedig Billy közeledett lassan, kimerülten a terasz felé, ahonnan épp elvonult a nap.

— Clara, a szerelem alakoskodásra kényszerít. Maga nyilván mindenféléről fantáziál, amit majd szégyellni fog, ha véget ér ez a megpróbáltatás.

— Most beletrafált. Össze-vissza fantáziálok, többnyire a jövőről.

— Receptet említett.

— Igen. Mi lenne az?

— Idézzé fel, hogyan éltek az előtt.

— Teljesen valószínűtlennek tűnik.

— Most igen. De azért próbálja meg!

— Köszönöm. Megpróbálok lélegzeni. Feltéve, ha a tengeri szél elfújja a füstöt.

Amikor az asszony újra megjelent a napozóterazon, Billy már végrehajtotta a farszto visszavonulást. Legyőzöttnek látzott. Néhány helyen meg is égette magát, kellemetlen illatú, nedves szódbikaribónával borogatta sebeit. Beült a másik nyugágyba, kissé elhúzta attól, amelyikbe a felesége ült, és úgy fordította, hogy Clara ne nézhesen a szemébe.

— Abbahagyta? — dűnynyögte az asszony.

— Elfogyott a papír meg a gyufa — hangzott a halk válasz.

Nem beszélgettek többet. Kezdődött a dagály, és a közelebb már hallatszott a sima víztükör csöndes locsogása.

— Hernyók — mondta Clara magában. Majd hangosan is elismételte. — Hernyók!

— Mit kiabálsz, nincs ezen semmi kiabálni való. Ha rothasztja valami a növényzetet, az olyan, mintha a testedet rothasztaná.

— Ezt a helyet csak nyárra béreljük, sose jövünk vissza.

— Fia!tal korában az ember is olyan, mint valami nyaralóhely — mondta a férfi, annyira halkán és fáradtan, hogy Clara fel sem fogta az értelmét.

— Mi van?

Billy megismételte, kissé hangosabban.

(Folytatás a 10. oldalon)

Löwinger Albert:

M Ü M E J I T L

(Elbeszélés)

Prózaí időkét élünk és ezért engedtessek meg, hogy kellő költői elhivatottság híján, csak így prózában mutassam be a hősnőnk, akinek neve e cikkem felett diszeleg. Se urnó, se duenna, se naccsága, de még ténsasszony se. Csak egyszerűen: műme! Magyarra téve a szót, a műme anyókat jelent és tévedés volna azt a mumiával asszociálni. Bár kétségtelen: némi affiniációja mégis volt a mumia kicsiszolt, száraz, ráncos, fogatlan fejkatahoz.

Amikor Jitl anyót megismerem, ő már messze tulhaladt az élet delelőjén, míg én azon időben tettem az első lépéseket a káprázatos panorámában. A nagy apó idős nőtestvére volt, elhagyott, szegény özvegyasszony, tökéletes összhangban az égiekkel, de vajmi sulytalanul a földiekkel, bizonytalanokodó, tipogó lábaival. De soha nem panaszkodott. Különösen a gyerekeket szerette és mert saját fiait már szelnek eresztette, hát kárpótlást talált a rokoni csemeték között.

Jitl anyó több néven volt ismeretes. A hivatalos neve Skopálné volt. Így nevezték a néhai, második urát, aki tanító volt, szóval kezében járt. Nem úgy mint az első, aki csak célszerű szegény iparos lehetett, de akitől a fiai voltak. Egyébként Steuernek hívták világi életében. Jitl anyó a magyaros Juli néni névre is hallgatott, azaz dehogyan is hallgatott. Ilyenkor motyogva mondta: „Mondd inkább zsidóul: műme Jitl — azt jobban érti a rossz fiúem.” Nem haragudott a „Stájer nénire” sem. De ne adj Isten, hogy valaki merete volna a „törvényes” nevén. Skopál néniék szolítani. Ilyenkor az arca eltorzult, a ráncok összefutottak és a bottal kezdett hadonászni. Persze bottal járt, arra támaszkodott.

Nem volt tudható, hogy miért haragudott a néhai tanítóra. Talán nem tudta felelni az első, az „igazit”? Avagy csalódott a tanítóban? Netán házsártos, vagy — Uram bocsáss! — „pose” lett volna idővel? Mit lehet tudni! Talán a zsebkendőt is „vitte” szombatban?

Mert hogy Jitl anyó a saját, belső életét illetően fölötté zárkózott volt. Arról soha nem mesélt nekünk, gyerekeknek se. Pedig mennyi tündéri mesét, mennyi szép zsidó hőst varázsolt elő a kék kötényéből, amiben mindig is láttuk, kivéve a szent sábesz lapját.

De a Jitl anyó mást is hordott a kék kötény nagy zsebében, a zörgő kulcs-csomó mellett. A barna stanceliban piros és fehér promenci cukorkát. Minden Ujhold napján még drága, esavaros, habkönnyű gilisztacukorkát is osztott, ami megvédte a káros, belső kosztosok ellen.

Abban az időben az újszerű bébi-szitter intézmény még merőben ismeretlen volt. Illetve annak szerepét Jitl anyó töltötte be a családban, de tökéletesen. Apánk kereskedő ember volt, sokat volt uton. Néha anyáknak is dolga akadt a városban vagy a piarcon, ahogy nálunk a piacot nevezték. Jitl néni szinte hívni sem kellett. Ilyenkor ott termett nálunk a Jitl néni, körbe állított bennünket és mesélt nekünk az óriási Leviatan-halról, a tündöklő angyalokról, a varázs

szemű Samir-bogárról és a makabeusi hősokról. Bevezetett bennünket a fontosabb áldások rejtelmeibe. „Mert tudod, fiaskám, az érett körtének éppen annyi fekete magja van, mint a bracha, amit felelte mondanak.” Apróbb, gyermeki trükkökkel is büvészkedett. Ezek egyike volt a kigyó. A nyers krumpliból csikokat vágott, rátűzdelte egy kőtűre és a spór fölé tartotta. A meleg hatására a krumpliból vágott kigyó elkezdett forogni. Mindezt, mint autodidakta, inkább gyakorlati alapon. A centri fugalis erőről alig lehetett sejtelnem, még kevésbé a Kant-Laplace-féle kezdeti körforgásról és a ködgomolyról. Ezt különben tagadta volna a vallásos érzelme.

Házi varrásból élt, ameddig szemeivel bírta az öltést. De ez már akkor is a „sanyarúság kenyeré” volt. Jitl néni vállalta. Bár földhözragadt szegény volt, de emellett büszke, rátartó. Isten őrizd, hogy drága szüleiim bármivel is honorálni merték volna a bébi-szittert. Megsértették volna. Ő a nagy testvére volt, neki ez dukál. Az ilyen micvera joga van és punktum! Jitl anyó az ifjúság barátja volt és a zsidó életformának pedig egyenesen a szerelmese.

Felnőtt fiai voltak. Amrem bácsi lehetett jóformán a bechor, egyszerű, szorgalmas, házaló kereskedő. Szakmája a fémpipar volt, ebben is az óskavasat favorizálta. A büszkeséget — ha mást nem is — anyai ágon örökölte. Ha valami baj vagy kalamajka érte — és ez bizony gyakorta előfordult, a szegény embert még az ág is huzza — azzal vigasztalta magát: „Vajovaj Jajma, iz e práver móm, der kúnt zicher.” („Eljön a Napja” — az egy derék ember, számítható rá.) Vagyis, mint mondani szokás, jön még a kutyára dér!

Amrem bácsi maga is tetemes gyermekáldással küszködött. Így idejét kellően megosztotta a családjára, a butikjára és a templom háromszögében. Ics, tipikus kisvárosi szegényember volt. Csak nagyon-nagyon jó emlékeztetieknél fognak ráeszmélni, hogy évekként elzött exponátum „Amrem bácsi butikja” című elkövetményben.

Ahogy a bechor, az Amrem fiát tán kettőzött melegséggel szerette — a zsidó elsőszülöttnek különben is mindenből dupla porció jár — úgy nem szívesen beszélt a Henriköl... szlicha! a Chajimról, amint ő nevezte. Ballépések sorozata volt a terhén. Először is, hogy nem akart tanulni. Se az iskolában, sem a jesiván. Azután elhagyta az ősi kuckót és a pose Pestre költözött. Ott megszeretett és elvett egy pesti lányt, ahelyett, hogy — megbízható sadchen ajánlatára — egy behoved, vidéki kislányt vett volna el, habár kisé kancsalit. Mindezt betétezte, hogy amikor a pesti Kazár utcában magát önállósította, a nyolcnapos korában nyert becsületet zsidó név helyett a bolt főlé akasztott cégtáblán „STEUER HENRIK — Olcsó áruház” tündökölt. Ezt nem tudta neki meg bocsátani.

Mintha ma is látnám törekeny alakját, a kék rékliben, a nagy-zsebü kötényben, amint végigbotorkált a Nagy utcán. Az utcaölkek a „Skopál-nénivel” zaklatták, néfán — ráadásul — háziur a szobabérrel is. De be-

het háboru. Az én ösém ott... a cár hadseregében, kényszerűen... én itt... megtörténhet, hogy saját zsidó véreim ellen kell fegyvert fogjak.

Rebbe, ezt — akkor — lázas álomnak tartottam. Hiszen a teljes béke honolt. Ugy mondták hogy a német és az orosz malchusz egymással atyafiak... A mi öreg királyunk meg olyan jó-ságosan tekint a két szemével... Ezek kezdjenek egymással milhómet?! Rebbe, én bevallom bűnöm: szinte félni kezdtem az én uram rögeszméitől...

Most látom: neki volt igaza... Mindenben... én vagyok a hibás... Mindenben.

„Nyugodjál meg, jó asszony. Vannak esetek, miket az emberi értelem nem ért meg, még maga Mose Rabbénu sem... Ilyenkor a Magasságos ítélőszéke elé vitte az ügyet... A Te ügyed is méltó arra, jó Asszony!”

A mi öreg rabbink okos, bölcs, higgadt ember volt. No meg isko lái is a legjobbak voltak. Kezde nagyhirű nagybátyjánál, a német újvári (Gaessing) rabbinnál. Folytatta Pozsonyban és befejezte Né methonban a Hildesheimer-iskolában. (No me ga jó pap holtig tanul). Még latinul is tudott. Bisdát, qui cito dat (Kétszer ad, aki azonnal ad). Ezt a cedakára vonatkoztatta. Jelzem, azon időben a segélyezés pusztán individualis volt. Akkoriban még nem ismerték az öregkori biztosítást, a gyermeksegélyt, a munkanélküli járadékot. Ami a szociális jótéteménynek — szerintem — magasiskolája.

Tehát a mi rabbink művelt ember is volt. Mégis azt mondanám, hogy nem a Solvejg Imája ihlette meg, hanem inkább Jitl anyó vallomása. Mikor, néhány nap múlva, a Világ vajadásának szent reggelén, Rosh Hasanak felállt a szószékre, hiányoztak a férjek, anyák a fiaikért remegtek. Beszédt a napi textusból merített: „Ne félj, mert meghallotta Isten a gyermek hangját, onnan, ahol van.” Anyák és feleségek feltörő zokogása volt rá a visszhang. Közte Jitl néni felcsukló sirása.

Azkarak évadja révén, sok minden tolu a szemhátyba elé. Főként az éjjeli káprázataiban. A mi nap Jitl anyóról álmodtam. Ott állott előttem teljes valóságában.

„Vrume fiaim, aki ott élsz a szent Országban, ahol a mirtusbokor virít és a szent eszrog terem. Hogy az én esetemet is megirná, hogy bizony a zsidónak a helye csakis ott van köztetek. Ha csak olyan rövid időre is, mint a tisztavirág, vagy mint egy napihir élete.”

Drága műme Jitl! Rajtam nem muljon. Igaz, nem vagyok már, régen nem vagyok Vrumele már. Engem csak Avrómnak szólítanak. A hajam meg fehér, mint a Flesch-pék lisztje. De az újaim még fürgék, én hát leirom.

A szelichoti bűnbánat napjain történt, hogy Jitl anyó felkereste a galambellkü rabbi Tajvijet. Megállt a mi őz Mesterünk előtt és így szól: „Rebe lében, egy bűnbánatos asszony áll előttem. Most látom csak: mindenben neki volt igaza és én hibáztam. A dolog ott kezdődött, hogy ő — tudod — orosz alattvaló volt és a messzi Nagy-Lengyelországból vetődött ide hozzánk... Amellett beteges, gyenge szervezetű. Fivére, családja ott éltek. Tudod, ő maga tanult ember volt, olvasott, még azokat a bécsi újságokat is olvasta — lehávdil — gój betűkkel. Így megtudta, hogy Nagy-Oroszországból, de máshonnan is, emberek utaznak az Erce Hakdajsera. De nem azért, hogy ott imádkozzanak a szentek sirjain és meghaljanak, amint az az igazi cádikokhoz illő. Hanem a pusztára mennek szántani és gözölgő mocsarakat szarítani. Hogy hagyjunk itt mindent. Csáládót, kilet és a szülők káverjait. Tudod, Rebe, nekem gyermekeim vannak a boldogult első uramtól (nyugodjék a Gan Edenben), bizzam őket a sorsra, magam pedig vándoroljak oda, ami csak öreg, szent embereket illet meg és feledkezem meg Mesiach ben Davidról, aki majd elvezet mind nyájunkat, ha majd az Ur rendel...

Ezzel kezdődött... Egy másik nap — akkor már lázas beteg botorkált a Nagy utcán. Az utcaölkek a „Skopál-nénivel” zaklatták, néfán — ráadásul — háziur a szobabérrel is. De be-

het háboru. Az én ösém ott... a cár hadseregében, kényszerűen... én itt... megtörténhet, hogy saját zsidó véreim ellen kell fegyvert fogjak.

Rebbe, ezt — akkor — lázas álomnak tartottam. Hiszen a teljes béke honolt. Ugy mondták hogy a német és az orosz malchusz egymással atyafiak... A mi öreg királyunk meg olyan jó-ságosan tekint a két szemével... Ezek kezdjenek egymással milhómet?! Rebbe, én bevallom bűnöm: szinte félni kezdtem az én uram rögeszméitől...

Most látom: neki volt igaza... Mindenben... én vagyok a hibás... Mindenben.

„Nyugodjál meg, jó asszony. Vannak esetek, miket az emberi értelem nem ért meg, még maga Mose Rabbénu sem... Ilyenkor a Magasságos ítélőszéke elé vitte az ügyet... A Te ügyed is méltó arra, jó Asszony!”

A mi öreg rabbink okos, bölcs, higgadt ember volt. No meg isko lái is a legjobbak voltak. Kezde nagyhirű nagybátyjánál, a német újvári (Gaessing) rabbinnál. Folytatta Pozsonyban és befejezte Né methonban a Hildesheimer-iskolában. (No me ga jó pap holtig tanul). Még latinul is tudott. Bisdát, qui cito dat (Kétszer ad, aki azonnal ad). Ezt a cedakára vonatkoztatta. Jelzem, azon időben a segélyezés pusztán individualis volt. Akkoriban még nem ismerték az öregkori biztosítást, a gyermeksegélyt, a munkanélküli járadékot. Ami a szociális jótéteménynek — szerintem — magasiskolája.

Tehát a mi rabbink művelt ember is volt. Mégis azt mondanám, hogy nem a Solvejg Imája ihlette meg, hanem inkább Jitl anyó vallomása. Mikor, néhány nap múlva, a Világ vajadásának szent reggelén, Rosh Hasanak felállt a szószékre, hiányoztak a férjek, anyák a fiaikért remegtek. Beszédt a napi textusból merített: „Ne félj, mert meghallotta Isten a gyermek hangját, onnan, ahol van.” Anyák és feleségek feltörő zokogása volt rá a visszhang. Közte Jitl néni felcsukló sirása.

Azkarak évadja révén, sok minden tolu a szemhátyba elé. Főként az éjjeli káprázataiban. A mi nap Jitl anyóról álmodtam. Ott állott előttem teljes valóságában.

„Vrume fiaim, aki ott élsz a szent Országban, ahol a mirtusbokor virít és a szent eszrog terem. Hogy az én esetemet is megirná, hogy bizony a zsidónak a helye csakis ott van köztetek. Ha csak olyan rövid időre is, mint a tisztavirág, vagy mint egy napihir élete.”

Drága műme Jitl! Rajtam nem muljon. Igaz, nem vagyok már, régen nem vagyok Vrumele már. Engem csak Avrómnak szólítanak. A hajam meg fehér, mint a Flesch-pék lisztje. De az újaim még fürgék, én hát leirom.

A szelichoti bűnbánat napjain történt, hogy Jitl anyó felkereste a galambellkü rabbi Tajvijet. Megállt a mi őz Mesterünk előtt és így szól: „Rebe lében, egy bűnbánatos asszony áll előttem. Most látom csak: mindenben neki volt igaza és én hibáztam. A dolog ott kezdődött, hogy ő — tudod — orosz alattvaló volt és a messzi Nagy-Lengyelországból vetődött ide hozzánk... Amellett beteges, gyenge szervezetű. Fivére, családja ott éltek. Tudod, ő maga tanult ember volt, olvasott, még azokat a bécsi újságokat is olvasta — lehávdil — gój betűkkel. Így megtudta, hogy Nagy-Oroszországból, de máshonnan is, emberek utaznak az Erce Hakdajsera. De nem azért, hogy ott imádkozzanak a szentek sirjain és meghaljanak, amint az az igazi cádikokhoz illő. Hanem a pusztára mennek szántani és gözölgő mocsarakat szarítani. Hogy hagyjunk itt mindent. Csáládót, kilet és a szülők káverjait. Tudod, Rebe, nekem gyermekeim vannak a boldogult első uramtól (nyugodjék a Gan Edenben), bizzam őket a sorsra, magam pedig vándoroljak oda, ami csak öreg, szent embereket illet meg és feledkezem meg Mesiach ben Davidról, aki majd elvezet mind nyájunkat, ha majd az Ur rendel...

Ezzel kezdődött... Egy másik nap — akkor már lázas beteg botorkált a Nagy utcán. Az utcaölkek a „Skopál-nénivel” zaklatták, néfán — ráadásul — háziur a szobabérrel is. De be-

Ezzel kezdődött... Egy másik nap — akkor már lázas beteg botorkált a Nagy utcán. Az utcaölkek a „Skopál-nénivel” zaklatták, néfán — ráadásul — háziur a szobabérrel is. De be-

UTÓIRAT EGY RECÉNYHEZ

Olyan cikksorozatot fejezünk be, amely egyike volt a Flacaraban megjelent legmeghatóbbaknak: „A fiataloknak tudniuk kell” című rovatot testvérünk és barátunk Oliver Lustig, a jelentős író, a 112398-as számú egykori heftling írta. Rovatát már akkor beiktattuk folyóiratunk hasábjaira, amikor még nem ismertük személyesen a szerzőt. Ugy véltük, hogy a lelkiismeret fiatal tanoncainak ismerniük kell a legszörnyűbb veszélyt mely valaha is fenyegette az emberiséget: a fasizmust. Egy-egy forró témát mindig az a veszély fenyeget, hogy a muló idő kiszárítja szemünkől az emléket. Semmi sem súlyosabb bűn, mint a felejtés. Persze semmi sem súlyosabb, mint az emlékezet, amely a jelent akarja helyettesíteni. De még nem vagyunk oly messze a borzalmas időktől, a véres korszaktól, amikor a többi üldözött és vérző nemzet mellett a zsidókat is kiirtották, a zsidókat, a föld és a nap virágait, csak azért, mert zsidók voltak. Nem vagyunk még oly messzire a fasizmus elvülhetetlen bűneitől, hogy a fényképes dokumentumokkal alátámasztott vallomások csupán irodalmi élményként hassanak. Lustig Oliver révén a Flacára úgy érzi, saját rendkívüli tudósítója volt a történelemnek. Egy sokat szenvedett, nagyszerű szemtanú, aki visszatér, hogy elmondja az igazságot. Ennek a igazságnak több igazsága is van. Ezek között vezető helyen áll a fasizmus elítélése, ami minden ember fejében úgy kell működjön, mint egy vészcsengő: mert az ember elidegenedése emberi lényétől, jogaitól és kötelességeitől, az ember elvesztéséhez vezethet. Az emberiség nem csupán egy sor ország összessége, amelyek keretében minden egység kedve szerint cselekedhet. Az emberiség egyben mindannyiunk közös opciója. Ezért egy dolog a mások belügyeibe való beavatkozás elvetése, s más dolog elúzni a rossz terjedését, az erkölcsről vallott összes felfogások együttállításának hamis és értelmetlen elve alapján. Lustig Olivernek meg kellett írnia ezt a könyvet. A Flacára nap pedig kötelessége volt szószólójává válnia e verző lelkiismeretnek. Nagy örömmel vesszük tudomásul a legkiismeretes elleni gyűlölet része Lustig Oliver életigencsének s még nagyobb örömmel vesszük tudomásul e szavait, amelyek a világgal folytatott dialogusának a lényegét képviselik: „En, akit erdélyi zsidóként a horthyista megszálló hatóságok deportáltak a haláltáborokba, ahol az 112398 számú heftlingként szünylődtém, ezennel kijelentem: a népeket kényszerítették, hogy alávegyék magukat a fasiszta diktatúrának. De ime, volt egy kivétel. Románia megvédte az állampolgárait, nemzetiségüktől függetlenül. Románia volt az egyetlen ország a meg szállt Európában, ahonnan a hitleristák egyetlen vonatot sem küldhettek Birkenau—Auschwitzba”.

Atmenetileg lezárjuk „A fiataloknak tudniuk kell” rovatot, azzal a büszke érzéssel, hogy olyan néphez tartozunk, amely nem hajlott a fasizmusra, azzal a meghatott jóérzéssel, abban a töretetlen hitben, hogy a jó erő győzedelmeskedni fognak a rossz felett s legalább ezeréves békét biztosíthatunk a világnak. Atmenetileg zárjuk le ez a rovatot, mert valahányszor szükség lesz az emberiség ellen elkövetett közeli vagy távoli bűnök felelevenítésére egy új generáció számára, mindannyiszor a szemtanukhoz, a rémségeket és megtaposottságot tüllőlők-höz fordulunk majd tanúságtételért.

Most, amikor pontot teszünk e csodálatos irodalmi és erkölcsi erőfeszítés végére, nem is tudnánk megmondani, vajon ez a pont egy tintacseppet jelent, vagy egy könnyecseppet. Nem tudjuk vajon ez a tintacsepp írásra szolgál vagy forró emlékeztető az embertelenség nevében meggyilkolt zsidók millióira. Kivánjuk, hogy a világ ébersége sohase engedje meg olyan bűnök megismétlését, amelyeket a zsidók ellen követtek el, s amelyektől szenvedniük kellett, a fájdalom sorsszerű összefonódásában a zsidók leglojalisabb és legközelebbi testvéreinek is, a románoknak.

ADRIAN PAUNESCU

A HETEN AZ ARUKÉSZLETBŐL

SZEKRÉNYEK

4 ajtós — kétemeletes
4400 sekel

dupla ágycak maccal 2500 sekel,
2500 sekel

valamint íróasztal 800 sekel, könyvvállványok stb.

„SEM” butor, Bugrasov 26, a pincében,

TEL: 03-280493.

Londoni je

Meg

— Beszélge

A Marble A verekedve jutó Place hallgat melyn a „We zsinagóga, val Főiskola épüle olvasóinak sze az angliai ref gyar-csehszlov zető lekipasztó téről. munkáss Az íróasztal pénteki száma salgás angolul bi néha magya „Szeretem az pái kulturális szól a lap cikl

A rabbi a f sek korosztál beregszászi sz ifjúsága a n éveivel hamar debreceni zsid zának izei r szivébe Kardo mi stílusának Auschwitz köv rációs táborok végtelen utja Cincinattiban háboru után a bay hitközsége a Judaizmus é alározatos szolg

Ma a West szövekről Leo Baeck föl li, hogy a zsi rabbiaként a ban, Nvuzateu süit Államokk zselek valláso ven reform hi lában).

Hugo Gryn ékes rónirató Zion” címmel hogy a „Pro lásos cionistá dó név egység síteni Izráclt. központját. L zés az alijja ber nevelés, z zok védelme Beregszász fia hogy a judaiz dalmi és vallá nagykövetek lások közpor tanácskozáso

„Rainbow” (S llyiségeiben W Dr. Edward C saságában sz testamentum harcöljanak a szükséges bék „Ma az új- mozgalmi, v ellenességbe olaj dolláraiv semitizmus F is életbevágó szervezett dia za.

A debreceni lakója büszk formák htköz héber nyelvü nyagolják el rekeit — mo ben elküldjü Yahel kibuch nyári szünid pan”-okban a héber nyelv közel hozva f

A West Ló Leo Baeck fő lálkozó helye konferenciák diók, televizi szor egymásn Hugo Gryn ITV (Függet si, teológiai tének. Ez alk ra, hogy a ci

Londoni jegyzetek

Meg kell akadályozni az asszimilációt

— Beszélgetés Hugo Grynnel, Anglia reform hitközségének vezető rabbijával —

A Marble Arch tumultusán át verekedve jutottam el a Seymour Place hallgatag kövezetig, amelyen a „West London” reform zsinagoga, valamint a Leo Baeck Főiskola épülete áll. Az Uj Kelet olvasóinak szeretnék beszámolni az angliai reform zsidóság magyar-csehszlovák származású vezetői lelképítéséről, Hugo Gryn életéről, munkásságáról.

Az iróasztalán az Uj Kelet egy pénteki száma köszönt. Bár a tár szelvas angolul folyik, a fiatal rabbi néha magyarra fordítja a szót: „Szeretem az Uj Keletet, az európai kulturális örökség színvonalára szól a lap cikkeiből...”

A rabbi a fiatalabb negyvenesek korosztályához tartozik. A beregszászi szülői házbán töltött ifjúsága a masaryki aranykor éveivel hamar elröppent, majd a debreceni zsidó gimnázium menzajának ízei ma is visszalopják szívébe Kardos László ur irodalmi stílusának elokvenciáját. Majd Auschwitz következték, a koncentrációs táborok és kivégző helvek végtelen utja és megaláztatásai. Cincinattiban öltötte magára a sábori után a rabbi talárt. Bombarázus hitközségében indult el, hogy a judaizmus és modern cionizmus szolgálatába álljon.

Ma a West London zsinagoga székéről hirdeti a Tórá. A Leo Baeck főiskola diákjait nevelem, hogy a zsidóság tanítóiként, rabbiaként vegyék át Angliában, Nyugat Európában és az Egyesült Államokban a reform közösségek vallásos irányítását. (Ötven reform hitközség létezik Angliában).

Hugo Gryn egy Menóra rajzzal és rópiratot mutat nekem: „Pro Zion” címmel. Felvilágosít arról, hogy a „Pro Zion” a haladó vallásos cionisták mozgalma. „A zsidó nem egyszólag érdekében érdeklődik Izráelt, mint a zsidó élet központját. Legfontosabb célkitűzése az a világ, amelyben a zsidó és a héber nevelés, valamint a zsidó jogok védelme szerte a világban.” Beregszász fia arról is közölte, hogy a judaizmus erkölcsi, társadalmi és vallási normáinak méltó nagyköveteként vesz részt a vallások közötti eszmecsereben, tanácskozásokban. A londoni „Rainbow” (Szivárvány) Klub helyiségeiben Westminster főnapja, Dr. Edward Carpenter dékán társaságában szorgalmazza: Az Ótestamentum magyarázataival is harcoljanak a vallások között oly szükséges béke és erősítésért. „Ma az új-nácizmus fenyegető mozgalmak, valamint a cionista ellenességbe öltözött, az arab olaj dolláiraival ágáló világ-anti semizmus Európájában nagyon is életbevágó a vallások között szervezett dialógus, — magyarázza.

A debreceni internátus egykori lakója büszke arra, hogy a reform hitközségek ifjúságának héber nyelvű tanítását sem hanyagolják el. Hitközségünk gyerekeit — mondja — minden évben elküldjük az Éjlát melletti Yahel kibucba, Angliában pedig a nyári szünidő hónapjaiban „Uj Kelet”-ekben gyűjtjük őket össze a héber nyelv és irodalom világát közel hozva fejlődésükhöz.

A West London zsinagoga és Leo Baeck főiskola gyakran találkozó helye európai vallásközi konferenciáknak és az angol rádiók, televíziók munkatársai sokszor egymásnak adják a kilincset. Hugo Gryn tagja a BBC és az ITV (Független Televízió) vallási, teológiai tanácsadó testületének. Ez alkalmat nyújt neki arra, hogy a cionizmus és judaiz-

mus szószólójaként hangot adjon „Cion vágyainak...” Nem véletlen, hogy vasárnap délelőttönként a londoni rádió hullámhosszán az angol hallgatók informálódhattak például a haifai Leo Baek iskoláról, megismerkedhettek alapítójával, Elk rabbi nevével és a Hár El jeruzsálemi kongregáció munkásságával.

Nem régen járt körünkben — mondja Gryn rabbi — Harold Wilson, Anglia egy évtizeden át volt munkáspárti miniszterelnöke, új könyvéről tartva beszámolt: a zsidóság és a cionizmus nemzsidó nagyköveteként. Ezzel fejeztük beszélgetésünket. Bucsuzásnál Hugo Gryn ismét magyar nyelvre váltotta a szót.

Hugo Gryn rabbi, a gyerekként Auschwitzot járt pap-nevelt, a kárpátaljai zsidó multból hozza zsidóságát, a debreceni zsidó gimnázium kulturális örökségével: Anglia reformzsidó vezetői lelképítéséről hirdeti a szószékéről a zsidó népi és Ótestamentumi egység parancsoló igazságait és a humánus legszébb zsidó hagyományait.

Anglia zsidósága boldog lehet, hogy Beregszász fia, a fiatal Hugo Gryn rabbi a West London zsinagoga szószékéről beszélhet és a Leo Baeck főiskola katedrójáról nevelhet...

ERDOHÁZI HUGO

A Centertours meghívja Önöket, töltsék az ünnepeket

BUDAPESTEN

A magyarországi utazások nagy sikerére való tekintettel, az ünnepekre újabb kirándulásokat szervezünk. Vízum biztosítva. Individuális, odaadó kiszolgálás. Magyarul is beszélünk. Még néhány hely a szeptember 6-án induló kirándulásra — visszatérés szeptember 20. Irodánk ajánl változatos utazásokat Európába és a világ minden részébe

Részletek és feliratkozás: **CENTERTOURS, Dízengoff Centerben. A PASSZÁZSBAN, A HAMÁSBÉR MELLETT**
Telefon: 280245/6/7

TAMNUN

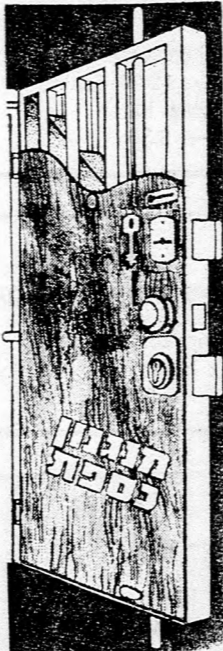
BIZTONSÁGI BERENDEZÉS

* CSAK 1800 sekel — dekoratív acélbevonat és acél-ajtófélf a meglévő ajtóhoz

* BIZTONSÁGI ZARAK, 4 és 6 irányban

* UJ ACÉLAJTOK, 61 kg súlyban, kettős páncélzatréteggel

„TAMNUN”,
CHOLON, SZOKOLOV 17,
TELEFON: 882740 • 858296

SÁJIS INBÁR

MINDENFÉLE MÁRVÁNY ÉS GRANIT

KONYHAKBA ÉS FÉRDŐSZOBÁKBA, TEMPLOMOKBA ÉS IMAHÁZAKBA minden árnyalatban és színben, nagyban és kicsinyben. Speciális engedmények vállalkozóknak. Speciális engedmények Tóra-tanulóknak.

B.B., Slomo Hámleah u. 7 (az Új Pevot-val szemben)
Tel. 76 20 11 — 77 49 61

Erős kézre van szükség avagy honnan kormányozzák Izráelt?

Irta: JOSEPH LÖWINGER (Athén)

a görögországi Zsidó Hitközségek Federációjának elnöke

Mindjárt az elején szeretném leszögezni, hogy nem vagyok vallástlan. Bármicvám óta naponta imádkozom tefilinnel, megtartok minden ünnepet, templomba járok, péntek este Kidust csinállok, Feleségem gyertyát gyújt, akárcsak az ünnepek előestéjén, Jom Kippurkor — természetesen — böjtölünk és egész nap ki sem mozdulok a templomból, egyetlen fiamat zsidó lányul Hüpe alatt háziasítottam meg.

Hogy miért írom le mindent magamról és családomról, azt az olvasó meg fogja érteni az alábbiakból.

Jelen írásom célja reflektálni Rézműves úr egyoldalú cikkére az UJ KELET június 26-i számában „Miért csak Poale Agudát Jisráel-ra?” címen. Szándékosan írok csak most, a választások után, mert máskülönben választási ellenpropagandának is lehetett volna bélyegezni soraimat.

Mindjárt az elején nyugodtan állíthatom, hogy Ajatollah Homeini és Rézműves úr „bölcsesei” között semmiféle különbséget sem látok. Fanatikus moslem az egyik, fanatikus zsidó a másik. Homeini egy államot szeretne, amelynek törvényei a Korán előírásainak felelnek meg. Rézműves úr pedig olyan Izrael államot óhajt, mely a „Tóra uralmát igyekszik elősegíteni”. Láttuk Iránban, hogy mi lett, amikor Homeini a korán uralmát megvalósította. Álomnak is szörnyű arra gondolni, mi lett volna Izrael államának sorsa, ha — Isten őrizze — Rézműves úr pártja a másik 2 vallásos párttal (Abu Cháccrát nem számítom, mert hála Istennek a szefárd zsidóságban nincs az askenázi vallási fanatizmus) kormányt alakított volna. Eleinte a 3 vallásos párt együtt ment volna, talán még Burg dr. lett volna az államelnök is, akárcsak Bani Szadr Iránban, de az ő sorsa is az lett volna, mint az iráni elnök sorsa, mivel Burg dr. sem olyan fanatikus, mint pl. Lörin, vagy Rézműves urak, akik (az Agudát) a parlamentben ülnek, de mielőtt pl. Lörin úr valamit előterjeszt, vagy — mondjuk — megszavaz, először bekéri a „Tóra Nagyjai”-nak hechsereit (tehát — lehavdil — az izraeli Homeini társaságát). Melegen ajánlom ismét leköszölni Rézműves úr választási programját és olvasása után Halel-t mondani, hogy csupán a lakosság 10 százaléka szavazott a vallásokra. Biztos vagyok, ha ők győztek volna, akkor azt, aki szombaton nyilvánosan dohánnyal (én nem vagyok dohánvos), akkor az illetőt Halaha előírásaira hivatkozva itélték volna el. Strandolás, labdarugás, autózás szombaton: Nemesak ködöbálás lett volna, hanem megkövezés, akárcsak Iránban.

Talán arra gondolnak, illetve álmódznak, a vallások csoportok, hogy a Halacha előírásait fogják törvénybe iktatni? Ez talán a mai helyzetben meg is történhet, mert egy 61-es parlamenti „többség” esetén, esetleg ki is fogják tudni csikarni. De ezzel csak azt fogják elérni, hogy a fiatalság elhagyja az országot. De függetlenül ettől a veszélytől, akik az ilyesmirel álmódznak, azoknak nem a Kneszetben hanem a Neturé Karta berkeiben van a helyük. Ez utóbbiak nem foglalkoznak politikával, füttyölnek az államra és várják a Messiást és ennek a messiási álomnak lesznek majd ők a polgárai. Elítélem őket szívem teljességgel, de őszintébbek, mint Lörin, vagy Rézműves urak, akik az általuk elismert egyetlen hatalom, a Tóra Nagyjainak diktatúrája szerint munkálkodnak a parlamentben.

Nem illik, mint külföldi zsidónak Izrael bel- vagy külpolitikai ügyeibe beavatkoznom. Ezt nagyon jól tudom és ha valaki jelen cikkemre azt fogja mondani, hogy alijjazzak először és utána politizáljunk, akkor az illetőnek — elvben — igazsága is van. De kissé elkéstem, mert közelebb vagyok a 70-hez, mint a 60-hoz és ha most alijjázna, produktív munkát már nem tudnék végezni, legfeljebb a Kupát Cholim-ba eljárni a gyógyszerért, meg felvenni a nyugdíjamat, ami „járna”... Viszont mégsem tudom megállni azt, hogy ne hibáztassam az izraeli választókat amiért 30 év óta nem a világi pártok kormányozzák az országot, nem a nagy majoritás, hanem az icinici minoritás.

Párhuzamnak veszem Görögországot. Itt a görögkeleti vallás államvallás, és az alkotmány 1. pontja mondja ki: Tilos az államvallás elleni propaganda. Az államvallás téríthet másvallásokat, illetve csinálhat propagandát a térítés felé. Másvallásuaknak viszont tilos a görögkeletiek felé propagandát csinálni. DE!! 1977-ig a görögkeleti papoknak, metropolitáknak, stb. sem aktiv, sem

passzív választási joguk nem volt. 1977-ben kaptak először jogot arra, hogy szavazzanak, de őket viszont nem lehet ma sem beválasztani a parlamentbe. A görög polgár el sem tudná képzelni, papok üljenek a parlamentben és résztvegyenek az ország kormányzásában. Az ő helyük a templomban van. Bármilyen ünnepélyen, vagy összejövetelen, a klerus az első helyen van, megkapják a legnagyobb tiszteletet. Az autóbuszokban 2 hely az ő részükre van fenntartva és oda csak akkor lehet ülni, ha nincs pápa a buszban. De ha jön, át kell adni a helyet. Szóval minden követet megkapnak az államtól, de nem lehetnek képviselők. Annak dacára, hogy most már szavazati joggal rendelkeznek, 1977-ben senki közülük nem ment szavazni, mert nem akarták, hogy valamilyen pártához tartozónak tekintsék őket. A templomokban prédikálhatnak reggeltől estig, de csakis a hívőknek, akik a templomokba járnak és akiknek nincs szükségük arra, hogy a rendőrség ügyeljen a vallási törvények betartására. Ha valaki vallásos, akkor azért vallásos, mert hívő, nincs szüksége arra, hogy ezt állam írja elő számukra. Rézműves úr azért köser, mert betartja a vallási parancsot és nem azért, mert a Kneszet ezt előírja.

A világ úgy tudja, hogy Jeruzsálemben van a Kneszet és onnan kormányozzák az országot. Pedig — szerintem — mást is lehetne mondani: talán az igazi kormányzás a 61 főnyi „majoritás” esetében nem Jeruzsálemből, hanem Bné Brákból folyik.

Azt hiszem, hogy eljött már annak az ideje, hogy a 2 nagy párt egy kormányt alakítson és egy törvényt hozzon, olyan választási törvényt, amely lehetővé teszi, hogy a jövőben Izráelt egy párt kormányozza; az, amely megszerzi a választók majoritását.

Ismételtem: nem vagyok vallástalan. Tisztelem, becsülöm azokat, akik vallásunk előírásai szerint élnek. Nem is gondolok arra, hogy aki vallásos, az ne lehessen a Kneszet tagja, avagy miniszter, sőt miniszterelnök is. DE! Csak akkor, ha valamelyik polgári (jobboldali, centrum, vagy szocialista) párt listáján választják meg. Akik ily módon elfogadják annak a pártnak a programját, amely pártnak listáján vesznek részt és amely párt programját már a választás előtt elfogadják. Rézműves úr pártjának helye inkább a munkásmozgalomban lenne, mivel ők is munkások. Vallásos munkások. Tisztelet, becsület ezért. Burg dr. és Lörin urak inkább a centrum, vagy jobboldal felé kellene, hogy menjenek, de nem mint vallásos pártok, hanem a Likudban, vagy tudom is én milyen más pártban.

Azok pedig, akik a „Tóra uralmát igyekszik elősegíteni”, ahogyan Rézműves úr írta választási programjában, azok várjanak egy kicsit, amíg eljön a Messias. De Izráelnek még a Messias előtt is élnie kell és ehhez egy erős kormányra van szükség. Izraelnek is és a diaszporában élő zsidóságának IS!

ehhez joguk, sőt kötelességük van a diasporában élő vezetőknek.

A helyzet Izráelben sajnos az, hogy akár Ben Gurion, akár Golda, akár Rabin, vagy most Begin áll a kormány élén, a kormányban csúcsul a vallások valamelyik csoportja. Nélkülük nincs kormányalakítás. Ez pedig előbb utóbb katasztrófa fog vezetni. Nem mutat nagy optimizmusra az, hogy Izráelben sohasem sikerült polgári pártok részvételével majoritást kapni. Mint külföldi zsidót nem érdekel, hogy Begin vagy Peresz kap abszolút majoritást a választók részéről, de igenis bánt és aggaszt, hogy kénytelenek majoritást szerezni ahhoz, hogy eldöntsék: vajon Haifán fognak-e járni szombaton az autóbuszok, vagy sem. Izrael megoldotta az összes bel- és külföldi problémáját, nincs többé PLO, nagy nyugalom és béke honol a körzetben, az országnak biztos határai vannak, nincs infláció és a honatyáknak már nincs mivel foglalkozni, hát elővették a vallási törvények betartására. Ha valaki vallásos, akkor azért vallásos, mert hívő, nincs szüksége arra, hogy ezt állam írja elő számukra. Rézműves úr azért köser, mert betartja a vallási parancsot és nem azért, mert a Kneszet ezt előírja.

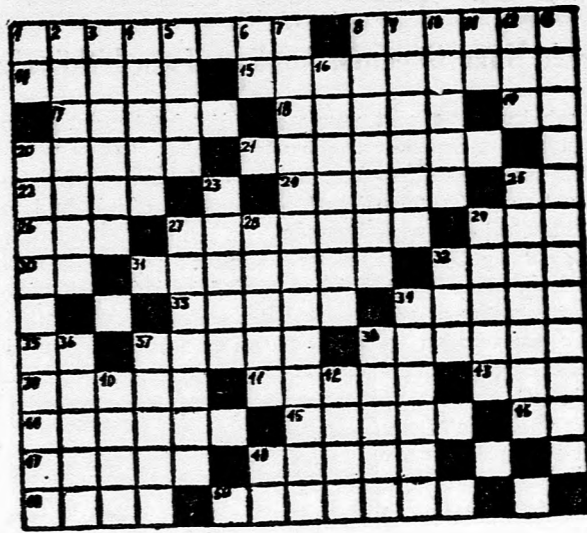
A világ úgy tudja, hogy Jeruzsálemben van a Kneszet és onnan kormányozzák az országot. Pedig — szerintem — mást is lehetne mondani: talán az igazi kormányzás a 61 főnyi „majoritás” esetében nem Jeruzsálemből, hanem Bné Brákból folyik.

Azt hiszem, hogy eljött már annak az ideje, hogy a 2 nagy párt egy kormányt alakítson és egy törvényt hozzon, olyan választási törvényt, amely lehetővé teszi, hogy a jövőben Izráelt egy párt kormányozza; az, amely megszerzi a választók majoritását.

Ismételtem: nem vagyok vallástalan. Tisztelem, becsülöm azokat, akik vallásunk előírásai szerint élnek. Nem is gondolok arra, hogy aki vallásos, az ne lehessen a Kneszet tagja, avagy miniszter, sőt miniszterelnök is. DE! Csak akkor, ha valamelyik polgári (jobboldali, centrum, vagy szocialista) párt listáján választják meg. Akik ily módon elfogadják annak a pártnak a programját, amely pártnak listáján vesznek részt és amely párt programját már a választás előtt elfogadják. Rézműves úr pártjának helye inkább a munkásmozgalomban lenne, mivel ők is munkások. Vallásos munkások. Tisztelet, becsület ezért. Burg dr. és Lörin urak inkább a centrum, vagy jobboldal felé kellene, hogy menjenek, de nem mint vallásos pártok, hanem a Likudban, vagy tudom is én milyen más pártban.

Azok pedig, akik a „Tóra uralmát igyekszik elősegíteni”, ahogyan Rézműves úr írta választási programjában, azok várjanak egy kicsit, amíg eljön a Messias. De Izráelnek még a Messias előtt is élnie kell és ehhez egy erős kormányra van szükség. Izraelnek is és a diaszporában élő zsidóságának IS!

KERESZTREJTVEŒY 98

VISSZINTES: 1. A szocialista cionizmus harcosa volt, 8. Sovány angolul, 14. Két szó: 1., Szülô, 2., a szobába, 15. Náchel a költônô családneve, 17. Dedo, 18. Izraeli konzervgyár, 19. Még héberül, - 20. Noszti fiu... a Tóth Marival, 21. Szerkesztôk idegen nyelven, 22. Vissza: az UNO magyar rövidítéssel, 24. P.-pótlással a harmadik betûnével, 25. Becé egynemûi, 26. Magánhangzók, 27. megfá pipa-szár is ez 29. A.-val a végén Zsivágó szerelme, 30. Burmában van, 31. Román országgrész, 32. Vilmos, 33. Orosz nyaraló ház, 34. Balkánj nép, ékezettel, 35. Kiejtett betû, 37. A legjobb ital (két szó), 38. Hivatalos helység, 39. Befejezés héberül, 41. Vályu, 43. Ékezettel gyarapszik, 44. Ragyogó de értéktelen holmik 45: Afrikai kikötôváros lakója, 46. Nem angolul, 47. Eme állóvizbe, 48. Tanult az úgyból, 49. Madár, 50. Ôt énekelte meg hasonnevû utódja.

FÜGGÔLEGES: Be párja, 2. Az Egyesült Államokban honos rágecsáló prémmálat, 3. Olasz város, 4. Idi Amin elôdje és utóda, 5. Izraeli csokoládégyár neve, 6. Orosz folyó, 7. Kelet-szibériai város lakója, 8. Arab név, 9. Viszsa: idegen nôi név, 10: Tel-avivi kávéház, 11. G. E. 12. Magyarok espresszója Tel-Avivban, 13. Hormon szak-orvos, latin kifejezéssel, 16. Orosz származású fizikus és neves tudományos fantasztikus regényszerzô, végén felesleges betû, 20. Mindenhez értô barkácsoló, 23. Népcsalád, 25. Magyar tenger, 27. Beteges hajlam, 28. Római számok: 499 és 102, 29. Északi szomszédunk francia neve, 32. O.-val a mult jellemzôje, 31. A Népszava szerkesztôségének utcája, névelôvel, 36. Befejezetlen gúnyirat 37. Elefánt név, 38. Olaszország, 40. K.-val, a lóláb „teszi”, 41. H... al Rasid, 48. To be... not to be.

BEKÜLDENDÔ

VISSZINTES: 1, - 15, - 31. Függôleges: 7, - 13, - 20.

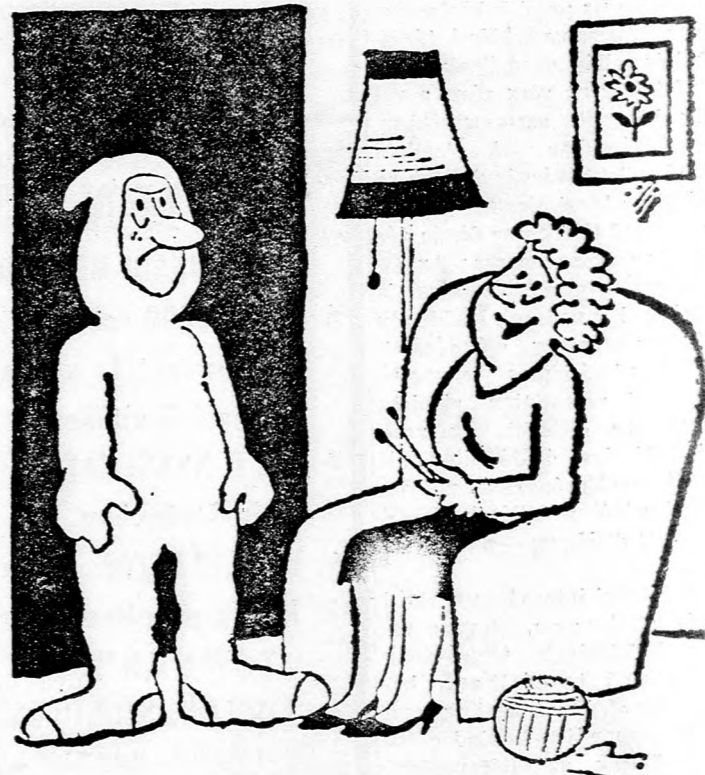
A PÉNTEKI 97 SZÁM HELYES MEGFEJTÉSE

VISSZINTES: 9: RIP VAN WINKLE 54 LILI PALMER 89. KEDMA VÖNEGBA

FÜGGÔLEGES:

1. MONONUKLEUS 15. EDMUND IRONSIDE NYEREMÉNYKÖNYV

Stendhal: VORÓS ÉS FEKETE

— Eredetileg zoknit akartam kötni neked, de Schwartznével elbeszélgettünk és nem vettem észre, hogy mit csinálók...

UJ KELET REJTVEŒYPAJLYAZAT 98 SZELVEŒY

1. áv 7,

I. MÛSOR

7.07: Klasszikus zene, 11.00: Orientális cházánut, 11.30: Szabad egyetem, 12.05: Az izraeli kamaraegyüttes játszik, 13.00: Könnyû és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: Kamarazene, 16.30: Schubert: Egy alkotómûvész portréja, 17.35: Oléknak, 20.00-1.10: Mint a II. mûsorban.

II. MÛSOR

8.10: Zenés magazin, 12.05: Balesetmegelôzés, 12.30: Sport, 14.10: Még egy hét, 17.05: Külföldi hirmagazin, 18.05: Szatirikus mûsor, 19.05: A héten történt, 20.05: Cházánut 21.05: Spanyol románcok, 21.35: Gáluti jid dis dalok, 22.05: Itt Rámot Hásá vim (I. mûsor), 23.05: Beszélgetés Mordecháj Ciporival, 0.10: Új hanglemezek, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Anyám hangja, 12.05: Mi újság az országutakon? 14.10: Tarka zenés mûsor, 15.05: Hanglemezek, 16.05: Rádiójáték, 17.05: Egy alkoholista története, 18.05: Lampel Lapid Tamás csevegése, 19.05: Klasszikus hangverseny, 21.05: Tarka mûsor, 23.05: Hangjáték, 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka mûsor reggel 6-ig.

TISÁ BEAV ELÔESTJE

1981. aug. 8, szombat 5741. áv 8,

I. MÛSOR

8.05: Klasszikus lemezek, 9.00: A tudománny világa, 9.25: Zenés fejtörô, 10.30: A rádió szimfónikus zenekara játszik, 12.05:

Nem jó a közérzete, rossz gondolatai gyötrik,

álmatlan, fájdalmi vannak? Minderre biztos, orvosságmentes gyógyulást talál nálam. Telefon: 784935, délelôtt 8-tól 10-ig, szombat kivételével.

Sápirá film KFT. bemutatja: Rainer Werner Fassbinder („Maria Braun házassága”) új filmjét

LILI MARLEEN

Hanna Schygulla („Maria Braun házassága”)

Lili Marleen

Országos bemutató vasárnaptól, augusztus 9-tôl „Cáfon”, Tel Aviv, 7.00-9.30

Hangjáték, 13.00: A színház és mozi világából, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: Kamarazene, 16.30: Schubert: Egy alkotómûvész portréja, 17.35: Oléknak, 20.00-1.10: Mint a II. mûsorban.

II. MÛSOR

8.05: Hanglemezek, 9.05: Vidám szatirikus mûsor, 9.55: Országismertetés, 10.05: Hangos Heti Híradó, 11.05: Énekeljünk együtt, 12.05: Beszélgetés Joszi Szárid képviselôvel, 13.05: Mûsorismertetés, 14.10: Hanglemezek, 15.05: Sportmagazin, 16.05: Balesetek okozta sokk (ismétlés), 17.10: Édes szülôföldünk — Jeruzsálemről, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.30: Sport, 19.05: Közelkeleti magazin, 20.15: Sirámok, 21.05: Tisá böav a Nyugati Falnál, az országban és külföldön (helyszíni közvetítés), 23.05: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Vidám kórusok, 10.05: Vidám tarka mûsor, 11.05: Izraeli elôadómûvészek parádéja, 13.05: Beszélgetés Herzl Sápirral, 14.05: A Beatles története, 15.05: Jazz, 17.05: Interju egy katonatisztel, 18.05: Rádióvita: Kinek kell a szabad sajtó? 19.05: Jeruzsálemi dalok, 20.05: Jeruzsálem dalban és prózában, 21.05: Sirámok, 22.05: Klasszikus hangverseny, 0.05: Hanglemezek reggel 6 óráig.

HERNYÓK

(Folytatás a 7. oldalról)

Ekkor jött rá az asszony, hogy a férje már tudja. Nyugágyaik a terazon továbbra is távol álltak egymástól, amikor a nap végkép lebukott.

Sötétedéskor feltámadt bennük — két régi társban — az ösztön, hogy közelebb húzódnak egymáshoz.

Clara tétován feltápaszkodott, s nyugágyát a Billyéhez csúsztatta. A megperzselt férfikéz a karfán nyugodott. Nem sokkal késôbb — amikor az érzelmes hold a látóhatár fölé emelkedett, hogy a nap helyett virrasszon tovább — Clara rátette kezét a férjéire.

A megosztott félelem hûvös szele végigsöpört a holdfényes terazon, s a két ember ujjai összefonódtak. Az asszony az egykori kölcsönös szenvedélyre gondolt és arra, miként égette ki a szenvedélyt az idô — mint ahogy Billy szerette volna kiégetni a hernyókat innen, a nyaralóhelyrôl, ahová már soha nem térnek vissza, sem külön-külön, sem együtt.

Kincses Edit fordítása

PÉNTEK

15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI
15.25: A SZOMBAT KÖSZÖNTÉSE
17.32: Arab film
20.00: A SZOMBAT FOGADÁSA
20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
21.15: MOVIOLA — „AZ ÉV SZÓKEJE” — Johnny Hyde rendezô felfedezi Marilyn Monroet és karrierjét veszélyeztetni, hogy „a megfelelő emberekkel” öszszehozza a szöke szexbombát. Szereplôk: Contance Forslund és Llovr Bridges
22.50: „SZÉP TRÓPIKUS ORSZÁG” — Brazil dalszövegét héber köntôben, ismert izraeli mûvészek közremûködésével
23.45: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

9.00: Tarka mûsor
10.00: A köbtartalomról
10.15: A szöcskék szigete
10.25: Bábfilm
10.35: Rajzfilm
14.00: A családnak
14.05: Fejtörô

SZOMBAT

TISÁ BÖAV ELÔESTJE

19.00: Arab filmzene
20.00: „KÁMCÁ ÉS BÂR KÁMCÁ” — A Szentély pusztulása

78/170 egészséges özvegy kibucnyik, korban hozzáillô

FELESEGET KERES

Magyar—ivrit

MORDECHAJ KOVÁCS

Beér Séva 84354, Rech. Hárál 60

A nagy érdeklôdésre való tekintettel, jegyeladás egy héttel elôre

Moszkva nem hisz a könnyekben

A film hosszúsága miatt kérünk pontos megjelenést.

A HAIFAI MOZIK MÛSORA

ORAH — A KÉK LAGUNA
ARMON — SUPERMAN 2
ACMON — EZ AMERIKA
RON — MOSZKVA NEM HISZ A KÖNNYEKNEK
AMPHI — CHARLI ÉS FEL

tulásával kapcsolatos lemondavilágról beszélgetnek a beér-sévai Negev-egyetem tudósai

20.30: MABÁT HIRMAGAZIN

21.00: „HA OTT LETTEM

VOLNA...” — Képviselôk és történészek beszélnek a rómaiak elleni nagy felkelésrôl, a Jeruzsálem és a Mácádá elfoglalásáért folyó harcokról. Közremûködnek: Kneszet képviselôk: Jicchák Beriman, Menáchem Hákohén rabbi, Geula Kohén, Chánán Porát, Joszi Szárid és dr. Méir Páil, továbbá az ugyancsak történész Mose Hár, Uriel Rappaport professzorok.

22.30: A MARRANUSOK — Dokumentumfilm a Spanyolországban és Portugáliában élô zsidókról és ami 1492 áv 9-én történt velük

23.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

A TELAVIVI MOZIK HETI MÛSORA

ALLENBY: A dühhögô istenek
BEN JEHUDA: Piszkos ügy
CAFON: Lili Marleen
CINEMA 1: Tízparancsolat
CINEMA 2: A dublöz CHÉN: (Zárva)
DEKEL: A tolvaj
DRIVE IN: Cselszövés a királyi udvarban
ESZTER: Ez Amerika
GAT: Egyszerû emberek
GORDON: Angi Vera
HOD: Micsoda apa
LIMOR: Shogun
MAXIM: A „hosszu” Charles
MOGRABI: Superman 2
ORLI: A kék laguna
PARIS: A lánc-miniszter
PEER: Vasárnapi szerelmek
PERISCOP: Nyári buborék.
SACHAF: Moszkva nem hisz a könnyekben
STUDIO: A kis lord
TAMAR: A vörös ház
TCHÉLET: A szénbányász lánya
TEL AVIV: Csak a szemnek
TEL AVIV MUZEUM: Kacsák

• VESZUNK AL...
• FILIP Hámud...
• HERZL vesz...
• CHAJIM ve...
• MODERN PAR...
• VENNEL: oros...
• VESZUNK 76...
• JEHOUSA VE...
• VILANVBO...
• ANCOR 14-é...
• MODERN nôi...
• NAGY elarus...
• SZALONGAR...
• ELADÓ 10-é...
• JAWA motor...
• BAT JAMBAN...
• KERESUNK...
• KIADÓ lakás...
• BAT JAMBAN...
• BAT JAMBAN...
• TEHERAUTÓ...
• KIADÓ Risor...
• RAMAT GAN...
• ASSZONYT...
• ELADÓ két...
• RAMAT HAS...
• KIADÓ Csah...
• ELCSERE...
• 3-SZOBAS LA...

ADÁS-VÉTEL

• VESZUNK ALKALMILAG...
• FILIP Hámumche vesz bútorot, frizderek, regisztereket, felosztást, 837775, este 873223.
• HERZL vesz bútorokat, frizderek, regisztereket, szövegeket, felszámolások, hához jóvók, 826323, 852350.
• CHAJIM vesz frizderek, antik bútorokat, szövegeket, televíziókat, felszámolásokat, stb 834857.
• MODERN PÁROKAK, legelőbb az országban, 300 - sekel Párka részek és csomagok Latogasson el! Szalon Jonell - Allenby 93, Tel-Aviv, 290682.
• VENNEI orosz, német vagy cseh zongorát bármilyen állapotban, az egész országban 02-736597, 03-298373.
• VESZUNK régi bútor, frizderek, regisztereket, szövegeket, felszámolások, stb 836315, 311845, 315485, Givatim.
• JEHOŠTA VESZ örökséget, felszámolást, hábitásti felszerelést, bútor stb. 811494 876224.
• TILANBOROTVAK - javító szolgálat és árusítás, Csácskesz, Blalik 12, Šimat Gán, 726164.
• AMCOR 14-es jó állapotban alkalmi eladó, telefon: 843353.
• MODERN női ruhák kiállítás nagy eseményekkel, "Lenci-modell" Tel-Aviv, Ibn Gvirol 54.
• NAGY elárultás a tel-avivi Csernikovsky 17 alatti szalonban, telefon: 8187, televízió, mosógép, videó-tévé, rendkívüli árakon.
• SZALONGARNITURA (új) elegáns, kényelmes, alkalmi! Csak 3400 sekel - 81-19783.
• ELADÓ 10-es Amcor, 1500 sekelért, Margolin 3, 1/A, Jád Elijahu.
• JAWA motoroképrézt venni 3.5 10-est, telefon: 03-851612, 03-457564.

KÜLÖNFÉLE

• „ILANA” PÁROKASZALON, Kihírdés utamról visszavertem, Legmodernebb párokak, Dizengoff 128, 224596.
• MAGDA fogászati laboratórium vállalt szűrés protézis-javításokat; fél óra alatt, Nyugdíjasoknak 25 százalékos engedmény Tel-Aviv, Balfour 27.
• „MAGI-CLEAN” otthonában tisztít szőnyeget és kárpitozott bútorokat, 852-70645.
• HAMAVERIK nagytakarítás, polisz és feregirtás lakásokban, engedély 1250, felosztással 313590 310030
• SZELÁ feregirtás az edények kivételével; ill. 03-425151, 03-473271.
• ZEEV kádak románczása az egész országban, felelősséggel, tel. 052-78862, 04-528622.
• A ZUCKERMANN fogászati laboratóriumában expressz javítások fél óra alatt, Tel Aviv, King George 5, Tel. 282329.
• NIRA jósoló kártyából, kártyából teljes horoszkopot készít, Jelenti, hogy új telefonszáma: 925018.
• FÉRTŐLENTÉS és a drusok kirítása 130, szagtalanul 150, engedély 166, 398323.
• DIPLOMAS ápolónő vállal otthonában gondozásra időst/nőt teljes ellátással, 287818.

HÁZASSÁG

• AZ IPAR- és kereskedelemügyi minisztérium kitűnt oklevélet adományozott a Bém-nek a becsületese szolgálatairól, az egri, odadá gondolatáról és nagyvessé ektívását a kiválóított 1981-ben, Fordulón hozunk és Önnek is ajánlunk megfelelő házastársat titoktartással Tel Aviv, Ben Jehuda 58, 03-282932, 03-452728. Pénteken és szombaton este is nyitva reggel 9-től este 9-ig.
• SZELŐK! Ebben a hónapban ajánlok házasságokat gyermekeiket részére. Beiratkozási díj nélkül, Rika Scherf nemzetközi házasságkötő központ, Hahar 12, Haifa, 04-330533. Aki a legkiválóbb házasságokat hozza létre fiataloknak és idősebbeknek az országban és külföldön.
• HAIFA és környéke figyelem! A legkiválóbb házasságok Mázal-Top Joda által, Haifa-laknak engedmény! Naharia, 04-332828.
• NYUGDIAS keres időt híget 70-80, Nymát Gán, POB. 689.
• ÖZVEGYEMBER (64) éves tudós, fiatalos szellemű, rokonszenű, kedveli a hangversenyeket és művészeteket, 03-249425.
• ANGOLSZÁSE (42), útlethálózattal a nagyvilágban, kellemes külsejű, szolid és intellektuális, 03-249425.
• IZRELEBEN ismertetőben lévő francia állampolgár, kellemes, 47 éves nővel keres megfelelő komoly öltökkel, POB. 66, Kiron, telefon: 03-759473.
• GYERMEKELEN áprilisban, amerikai turista keres szép hölgyet 63 körül gyermektelen, jididit, esetleg angolul beszélő, Hotel Friedmann, Petru szamára, Cfat.
• EUROPAI modern vallásos ÖZVEGY nagyváros megismerkedne nővel 54-ig, telefonszám megjelölésével POB 412 Tel-Aviv.
• 27/166 DIPLOMAS megismerkedne diplomás nővel 27-ig POB. 293295, Tel Aviv, Herman.
• NAGANHEDTES! 60 éves magyarságú, szilárd érzésvilágú keres diétárisnőt, 03-658980.
• INTELLIGENS, gyermektelen, rendezett körülményű ÖZVEGYASSZONY keres komoly 65 éves, POB. 7482, Haifa.
• MEGISMERKEDNEK 40-45 éves hölgyvel, lehet elvált, 04-330171, Haifa.
• „GOLDA” házasságkötő központ, Haifa, rechov Hanavim 27, telefon 04-669971.
• MONTREALI kanadai gazdag 38 éves férfi keres szép diétárisnőt 30-ig, Regisztrációk keres leányt vagy asszonyt 30-40-ig, Tel-aviv-i szalonok Anella, egyetlen házasságkötő központ, Hyman, 17, New Oxford, St. London W. 1.
• ROMÁNIAI (szlovén) 50/165 méterkedne megfelelő hölgyvel házassági éllal, POB. 9172 Jeruzsálem.
• CSINOS ÖZVEGYASSZONY turistáné rendezett körülmények köz. Izraelben és külföldön lakó, keres házastárját éllal, intelligens, kellemes, egészséges 60-70 éves, németül vagy angolul beszélő, POB. 6025, Haifa.
• ÖZVEGYASSZONY 51/166, európai szép, szőke, ragyogós, férjhezmenne, Réim” (az 1981 évi kitüntetésű intézmény) 03-282932, 03-452728. Péntek szombat este is.
• GAZDAG, elvált ember 50/165 szép feleséget keres lakással, Tel Aviv, POB. 831, jellig: 69.

ÁLLÁS

• GNALLO JERSEY és kötött anyag szabást keres „Szigor” Bne-Brak telefon 703436.
• KELEMES HÖLGYET keresünk bevitáldhoz és főzéshez, kőrséget betartó, hetenként néhányóra, jididit, lengyelül németül vagy oroszul beszélő, Tel. 475697.
• KUTYAVÉNYEZÉSEKHEZ keresünk állatkezelő kissejtőt Jeruzsálem melletti faluba bentlakással, POB. 1518, Jeruzsálem.
• EKVÁLÓ varrónő munkát vállal a kifizetés lakásán, Telefon: 239943, este.
• VALLÁSOS nőt keresek idős hölgy háztartásába bennlakással Bne Brakban, jó feltételekkel, 721982 (van orszot).
• ÜZEM a tel-avivi központi autóbusszállomában keres szaképpelten munkásokat és/vagy nyugdíjasokat egésznap munkára, 338189.
• KERESKÜNK kitűnt overlock és Singer varrónőket, Cholon, Dvorá Hanaviv 5, 800421, este.
• NYUGDIAS csétséget keres hetenként háromszor 4 órára, Tel: 612594.
• DENTHARD Művészt Sínádim BM, keres gyakorlati orvosokat, német, orosz, angol nyelven állandó munkára, 612249, 614419, 614410.
• ELSŐRENDÜ varrónőket keresünk férfi-nyelűkhez rechov Hanavim 7, Kir 148 Ár, Petách Tikva, Az Joda: 03-828041, 828043 a gyárban: 03-934915.
• SPANONGT keresünk rokkant hölgyhöz hetenként két-három napra bennlakással Nacráv Hiten, 065-73474.
• HÁZTARTÁST és főzéskezelőt keresünk egészséges idős férfíhoz bennlakással, 03-236970 - 446880.
• VARRÓNŐKÉRT NÉT keresünk Kélmunkában női, gyakorlatiokhoz „Giti”, Allenby 48, Telefon: 03-650444.
• ÖZVEGYASSZONY 50/165 méterkedne megfelelő hölgyvel házassági éllal, POB. 9172 Jeruzsálem.
• CSINOS ÖZVEGYASSZONY turistáné rendezett körülmények köz. Izraelben és külföldön lakó, keres házastárját éllal, intelligens, kellemes, egészséges 60-70 éves, németül vagy angolul beszélő, POB. 6025, Haifa.
• ÖZVEGYASSZONY 51/166, európai szép, szőke, ragyogós, férjhezmenne, Réim” (az 1981 évi kitüntetésű intézmény) 03-282932, 03-452728. Péntek szombat este is.
• GAZDAG, elvált ember 50/165 szép feleséget keres lakással, Tel Aviv, POB. 831, jellig: 69.

★ HAIFA ★

• VESZUNK bútorokat, frizderek, regisztereket, felszámolásokat és regisztereket, tel. 04-843871, Haifa.
• VESZUNK használt bútorokat, frizderek, regisztereket, felszámolásokat, stb 04-662066, 04-532861, 04-85009, Haifa.
• FIGYELEM! Lakások, üzletek, irodák, útlethelyiségek, fűszerüzletek, házak kárpitozás, órákárón és havibérbe. — Telefon: 66613, Benis Szulovici, Haifa Hechaluc 7.
• HIRDETÉSEK szakértői megfogalmazása az összes újságokba, kiadóhivatali árakon, „Sáhar” hirdetőiroda, Šapira 12, Haifa, 04-668229, családi hirdetések este 04-88147.
• KERESÜNK háztartási vezetősre főzéssel asszonyt esetleg bentlakással, Heinek, Haghorim 50, Haifa.
• FOGPÉTEZISOK EXPRESSZ javítása, felújítása „Ansbacher”, Nyugdíjasoknak jelentős kedvezmény, Akiba u. 27/A, Haifa, 04-664841.
• VESZÜK mindenfajta tollat, megújvása hához megveik, Stern, Haifa, Jafa u. 131, 04-321986.
• HAIFAI kárpitozó vállalat mindenfajta kárpitozást, régít ultra cserél, Tel. 04-233974.
• VASÁROLUNK bútorokat, használt frizderek, háztartási tárgyakat és regisztereket, 04-660457, 04-239307, Haifa.
• IPARI elektrotechnikust keresünk 3 éves gyakorlati, hájtási igazolvánnyal, 04-86371, Haifa.
• KARMELIAN eladó háromszobás lakás, tágas étkeszdárok, külön bejárat, parkolóhely, 04-80374, Haifa.
• ÖZVEGYEMBER 56/172 családi költözésközött, mentes, lakással keres magához illőt Haifáról vagy környékéről, telefon: 04-532991.
• HADAR 1-ben Kármel Központban 2-szobás és 2 1/2-szobás „OKA” 04-806525.
• KÉT LAKÁS, mindenképp 2-szobás Kármelen, illetve Románán követtik nélküli eladó, 04-80707.

HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

RECHOVOT
Szeretettel meghívjuk tagjainkat keddi este augusztus 18-án, 6 órá kezdettel fogylatútanra Eladó TÁRSK LÁSZLO az UJ Kelet munkatársa és SCHWABTZ ASER kántor. Megnyitó: LOWINGER CÉI elnök.
A vezetőség
TEL AVIV
Neuwirt Valériát (Valti) és Mártát Lewinson kántort (Vasárosaményből), Mames Eva (Brenners) — telefonátlistázz a tel-avivi 03-235108 telefonszámon kérünk.
Az elegáns asszonyok nagy méreteiben is
Gazdag választékban ruhák, kosztümök, kabátok, blúzok szoknyák nadrágok — a mi vagy a vevő anyagából, gyári áron IJIAN MODEL
Telefon: 03-227870
SCHATZ 2, TEL-AVIV
Dizengoff 160 sarok

SPECIALIS Galilee Tours

KIRÁNDULÁS AZ ORSZÁG MINDEN RÉSZÉRE 7 NAP 145 \$
Hűtött autóbuszok idegenvezető kíséretében. Indulás minden vasárnap Tel-Avivból hétfőn Haifáról kedden Kirját Šmonáról szerdán Tibériásról Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap Jeruzsálemből
TIJULE MAGAIL
Tel-Aviv - 08-221372, 225817, 290651
Haifa - 04-522958
Jeruzsálem - 02-246858, 246859, 246141
Kirját Šmoná - 067-49035
Tibériás - 067-20330, 20550, 22660

Bucsuzzon el Ofirától! (Sharem) LEICHTNER ELIVEL!

Tel Aviv, Rámát Gán Bne Brák, Petách Tikva HOH! Šzept. 7-8-9, hétfő, kedd, szerda. Turista-buszok légkondícionált! Számosított helyek! Program: Beér Séva, Ejlát, Ofira (Sharem), Nuejba, Tíán, Di Záháv, Šzdom, Ein Gei, Jeruzsálem, Jotváta. Fjordok, földalatti akvárium kincese, múzeum, fürdés, táncos halcsárda, szines videotaip (díjmentesen a szállóban). — Kóser tejes önkiszolgáló éttermekben étkezünk. — Népi árak! 2 részletfizetés! Részletes program a petách-tikvai HOH rovatban! Jegyezze fel!

LAKÁS

• BAT JAMBAN kiadó egy évre 2 és fél szoba, étkeszdárok front II. emelet nagy erkély, központi gáz, 140 dollár, egy évre előre 590448.
• KFRESÜNK lakásokat és házakat minden nagyszobában, kulcsperzék és megvételre Tel-Avivban és környékén, 03-238624.
• KIADÓ lakást keresek Nóvó 5-6 szobás első-masodik emeleten, telefon: 410892.
• BAT JAMBAN két és fél szobás modern emelet, nyitott udvarra néz, leheléssel meg egy szobára, nagyon szép, szalonra 45 ezer sekel, elintézzünk hozni az útlethelyiséget, kulcsok Szárítátl. — Tel. 586405.
• BAT JAMBAN Balfour közepén eladó 2+1/2 szobás 4-szobás öltözőkkel, frontlakás lifttel, tökéletes feltételekkel 65 ezer azonnalra, 863374, 864789.
• TEHERAUTO sofört keresünk állandó munkára üzletbe, 832145, 835586.
• KIADÓ Rison Leilonban, Kaplinszki 2 IV em., lift, naposnyel, front 1700 - 03-241757.
• RÁMAT GANBAN eladó két és fél szobás, amerikai konyha, liftárok II em. Aba Hillel - 705498, szombat kiretelérel.
• ASSZONYT keresünk gyermektelen háztartási háztartásnak vezetőséhez benn lakással, külön bejáratu udvari lakás, 03-764438.
• ELADÓ két szoba, hall, két konyha nagy zárt erkély Tel Aviv központban, 03-285831.
• RÁMAT HÁSZARONBAN Amidár lakásom elcserelelem Rámát Joszef-tre, Rámát Hanaviv-ira, vagy Beér Séva-ira, 04-873684, 057-30677.
• KIADÓ Cshálában 3 és fél szobás bútor nélküli, telefonnal, lifttel, havi 130 dollárért, 02-424877.
• ELSŐRELEBEN 68 négyzetméteres modern Amidár lakásomat Jafó D. Tel Áriban, hasonlóra vagy kisebbre Tel Áriban POB 166, Rámát Gán.
• 4-SZOBAS LAKÁS eladó Choloban, Moss Šaret utcan, telefon: 808978.

JERUZSÁLEM

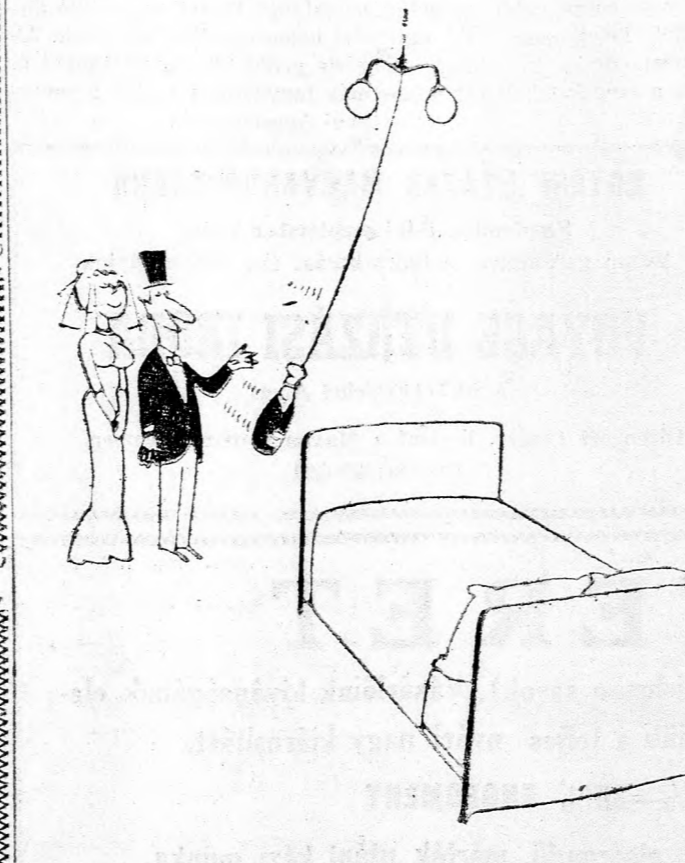
• JERUZSÁLEMBEN önlő ozeretet keres dolgozó házaspár, Telefon 633794 (este).
• SPANHEDIA Hámumchev-he keresünk válláse műtápeletet egvées leány cserecmóháza, s könnyebb háztartási munkákhoz, 02-811518.
• JERUZSÁLEMI 4-let Goula környékén keres 1. gyakorlati varrónőt, 2. varrónőt, aki hájtandó háztartástól való lant. 02-233349, 02-539960.

ÜDÜLÉS

• TEL-AVIV panzió, Cfat, Bét Berenson útlára, pihenésre elsárángu konyha díttás is, egyéni gondoskodás és szolgáltatás. Uszoda a mi szalmánkra. Helyrelelések, Cfat, 067-72355, 067-72382. — Gyermekeknek nagy engedmény.

ÜZLET

• VENDEGLŐ eladó Jehuda Hálóv 56, Tel Aviv, 624900, délután 3-ig.

RÖSSEL MORDECHAJNAK,
NAGYRABECSULT BARÁTUNKNÁK
ÉS ESZTERNEK
IKERUNOKÁJUK
SZÜLETÉSE ALKALMÁBÓL SOK SZERETETTEL GRATULÁL
az Aradról Elszármazottak Egyesülete
SOK SZERETETTEL GRATULÁLUNK
KOLLÉGÁNKNAK, BARÁTUNKNÁK,
RÖSSEL MORDECHAJNAK
ÉS FELESÉGENEK, IKER-UNOKÁIK
MEGSZÜLETÉSE ALKALMÁBÓL
Az UJ KELET

ENGLENDER keres

ELSŐRENDÜ MARÓT
Kitűnő feltételekkel
Tel. 03-333192, 03-332730

Szeretett drága feleségem és testvéreim

Heisz Blanka (Blincsu)
Felsővisó — New-York — Rechovot
nincs többé. Vasárnap, augusztus 2-án csendben eltemették.
Drága emlékét örökké kegyelettel őrizzük.
GYÁSZOLAIK:
FERIE, HEISZ ALEXANDER
ÉS A KATZ-CALÁD

Fájdalommal jelentjük, hogy felejthetetlen drágáink

Hirth Olga szül. Ligeti 71
és
Hirth Kornél (Gyöző) 71
Szeged — Beér-Séva
elhunytak. A slosim alkalmából
AZKARAT ÉS SIKKAVATÁST
tartunk 1981 aug. 10-én hétfőn — יום ראשון — délután 4.30 órákor a beér-sévai temetőben. Találkozás a temető bejáratánál. — Részletek telefonon: 057-77806.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

KERESÜNK

technikához és villanyszereléshez értő
segéd-varrógép
műszerészt
Előbbi gyakorlat nem szükséges
Jelentkezés telefonon: 03-729181
1981.VIII.7 11

A kormány politikai alapvonalai

1. Az Erec Jiszráélben és a szétszórtaságban élő zsidó nép sorsközösségének és közös létküzdelmének elismerése.

2. A zsidó nép Erec Jiszráélhez való joga megfellebbezhetően örökérvényű és szoros kapcsolatban áll a zsidó nép biztonságához és békéhez való jogával.

3. A kormány továbbra is a lálközön jelen volt Szimchá Ehr-sabb célkitűzésnek. Nem akarékoskodik semmiféle erőfeszítéssel hogy előbbre vigye a béke ügyét. Az Izrael és Egyiptom közötti békeszerződés történelmi fordulót Izrael közelkeleti pozíciójában.

4. A kormány továbbra is mindent megtesz a háboru elkerülésére.

5. A kormány ügyel a cam-david-i megállapodások betartására.

6. A kormány lépéseket tesz Ju-dea, Somron és a Gázai Sáv lakosai autonómiáját célzó tárgyalások felújítására.

7. Az autonómia, melyekről megállapodás történt Camp David-ben, nem jelent önállóságot, s az nem önrendelkezési jog. A Camp David-ben meghatározott autonómia elrendezés garancia arra, hogy semmiképp se jöhessen létre palesztin állam Erec Jiszráél nyugati részében.

8. A Camp David-i meghatározott átmeneti időszak letelte után Izrael követelni fogja fennhatósági joga megvalósítását Judá-ra, Somronra és a Gázai Sávra.

9. Erec Jiszráél területén létesítendő települések joga a nemzetbiztonság elválaszthatatlan részét képezi. A kormány tevékenyen fogja a települések meg erősítése, kibővítése és fejlesztése érdekében. A kormány továbbra is betartja azt az alapelvet, hogy a zsidó települések létesítése nem jelenti egyetlen ember elűzését sem földjéről, falujából, vagy városából.

10. Erec Jiszráélben megőrzik a teljes jogegyenlőséget minden lakó számára vallási, faji, nemzeti, etnikai és nemi különbség nélkül.

11. Izrael nem hagyja el a Golán fennsíkot és nem távolít el onnan településeket. A kormány határozza meg a megfelelő időpontról az izraeli törvénykezés és állam adminisztráció kiterjesztése a Golánra.

12. A kormány biztosítja az egvén jogait és szabadságát, szorgalmazza a magánkezdeményezést.

13. A kormány intézkedéseket hoz az infláció megfékezésére és megfelelő életnivó biztosítására minden lakos számára.

14. A kormány lépéseket tesz a szegény, népes családok támogatására, különösen lakáslehetőségek és oktatás terén.

15. A kormány folytatja a szegénynevedek újjáépítését.

16. A kormány folyamatos erőfeszítéseket tesz a gazdasági növekedés felújítására, külföldi befektetések szorgalmazására.

17. A kormány továbbra is különleges erőfeszítéseket tesz bérlakás-program végrehajtására és a lakásínség megszüntetésére.

18. A kormány küzd a munkanélküliség ellen és gondoskodik a foglalkoztatás biztosításáról; a munkaerőkölcs és a termelési készség serkentéséről.

19. A kormány a nemzeti termelés növelése érdekében serkentő lépéseket tesz a termelési termelékenység fokozására.

20. A kormány gondoskodik a munkaviszonyok javításáról, a munkakonfliktusok csökkentéséről. Beleértve a létfontosságú szolgáltatásokra vonatkozó, köte-

lező választott bírósági törvényt is.

21. A kormány szorgalmazza a mezőgazdasági, illetve a mezőgazdasági települések kibővítését, minden települési formát beleértve.

22. A kormány lépéseket tesz a jerida csökkentésére és azoknak a polgároknak hazahozatalára, akik elhagyták az országot. A kormány tevékenykedik az alijja fokozása érdekében.

23. A kormány lépéseket tesz a bűnözés csökkentésére és a törvény tisztelgésének tartásának biztosítására.

24. A Megerősítik a rendőrséget a bűnözés elleni harcra.

25. A kormány erőfeszítéseket tesz ingyenes közoktatásra 3 éves kortól kezdve.

26. Hosszu tanítási nap bevezetése főleg a fejlesztési városokban és szegénynevedekben.

27. A közoktatás alapjait Izrael Törvényének, a zsidóság és cionizmus, Izrael, a szülőföld szeretetének erkölcsi értékei képezik.

28. A kormány teljes lelkiismereti és vallásszabadságot biztosít minden polgár és lakos számára és az állam útján gondoskodik a vallási közszükségletekről. Vallásos nevelést biztosít azoknak a gyerekeknek a számára, akiknek szülei igényt tartanak erre.

29. Fenntartják a vallási státus quo-t.

30. A kormány, valamint a muni cipális és egyéb hatóságok fokozzák erőfeszítéseiket az élet minőségének javítására.

31. A kormány megreformálja a helyhatóságok működését. Felülvizsgálják a különböző hatáskörök megoszlását a központi és helyhatóságok között, meghatározzák a finanszírozás rendjét és azokat a pénzforrásokat, amelyek biztosítják a helyhatóságok zavartalan működését.

32. A kormány szorgalmazza olyan ifjak szakmai kiképzését, akiknek iskoláztatása nem tartozik sem a helyhatóságok, sem a központi hatóság nevelési hatáskörébe.

33. A kormány szorgalmazza tudományos felkészültséget igénylő üzemek létesítését, különösen fejlesztési területeken.

Dávid Lévi visszatért a kormányba

Begin bemutatta új kabinetjét az államelnöknek

Menáchem Begin miniszterelnök tegnap délelőtt bemutatta új kormányát az államelnöknek, miután a Kneszet — mintegy 14 óras vita befejeztével — szerdán éjjel 61 szavazattal 58 ellenében, bizalmat szavazott a kabinetnek.

A szavazás meglepetés volt egyébként, hogy Avrahám Melamed VNP képviselő előző nyilatkozatától eltérően nem tartózkodott a szavazástól, hanem a kormány mellett szavazott. Később elmondotta, hogy párttársainak sikerült meggyőzni őt, miután azt mondták neki, hogy szegény lesz a pártra nézve, ha annak ellenére, hogy olyan sok tárcát és megbízatást kaptak, mindössze 5 szavazattal képesek támogatni a kormányt.

Melamed azért nem akart részt venni a szavazásban, mert ellenzi Ariel Saron hadügyminiszteri kinevezését.

Az új kormány első gyakorlati minisztertanácsát hétfőn tartják, a jelek szerint Begin miniszterelnök távollétében, aki szabadságra ment.

Az új kormány 18 miniszterből áll, köztük Dávid Lévi, aki szerdán este határozta el, hogy mégis belép a kormányba.

Lévi visszatérést a kabinetbe az tette lehetővé, hogy Begin megígérte neki, hogy két héten belül miniszterelnök-helyettesé nevezze ki és a szegénynevedek újjáépítésének ügyét az építkezési minisztériumhoz csatolják, melynek élére Lévi kerül.

Valószínűnek tartják, Levit befolyásolta az is, hogy Chérutban lévő támogatói valamint szimpatizánsok csoportjai presszionálták őt ilyen irányban. Szerdán egész nap tartott a „zarándoklat” Lévihez, aki a délutáni órákban még úgy nyilatkozott, hogy nincs szándékában visszatérni a kormányba. Lévi mint ismeretes, az-ért vonakodott csatlakozni az új kabinethez, mert elvették föle a kilitaügyi tárcát és azt Abu Chá-

lich miniszterelnök helyettes és földmvelésügyi miniszter is. Ehrlich hozzájárult Lévi miniszterelnök helyettesi kinevezéséhez (ez szükséges volt azért is, mert a koalíciós tárgyalások során Begin ígéretet tett, hogy Ehrlich lesz egyetlen helyettese.

Abu Chácérá is elősegítette Lévi visszatérést a kormányba. Négyszemközi beszélgetést folytatott Léviel, mielőtt Lévi Beginnel találkozott volna. Ezt megelőzőleg Abu Chácérá olyan kijelentést tett, hogy ha Lévi nem csatlakozik a kormányhoz, ő sem vállal tárcát a kabinetben.

לפני מיבחו קשה

בעוד שהחשש ריגן הדיח למנהיגי ה' קונגרס על כוונתו למכור מטיס אוואקס סעודיה — אישרו הדיעות יפיתו סעודיה מספקת נשק אמריקני ליראק ולמחבלים. מה עוד: שולחיו הנשק למחבלים הגוברו דווקא בימי המרס עם הפסקת האש בלב' נון שלטעויה היה בו הפקדו די פעיל.

ובו כונו התנהלו השיחות בוואשינגטון בין הנשיא ריגן לבין הנשיא סאדאת כדי הנשיא המצרי ראל לנכון לקרוא לארצות הברית להסיר את הנשק מעל אשף ולנהל שיחות עם ארגון המחבלים סעודיה. כא' מור מספקת לו נשק אמריקני. היות ואין זה כדי כי אלהים מעניינות בידודותו של מצרים וסעודיה. נוצר מצב די עדין לגבי ישראל — למרות ההצהרות של אנשי ממשל אמריקניים שוואשינגטון דווקא כל החלטה לא לתת ולשאת עם אשף כל עוד מסרב ארגון המחבלים להסיר בי' ישראל.

ממשלה ישראל החדשה שקמה זה עתה תעמוד בעתיד הקרוב בידה לפני מצ' בים שיפודו במבחן את כושרה הטקטי. הפוליטי. עליה להוכיח שהיא ראיה לאי' מזו לו וכתה בהצבעה בכנסת.

SZOMBATI NAPTÁR

1981. augusztus 7, péntek
5741. év 7.

GYERTYAGYUJTÁS

Jeruzsálem	5.55
Tel-Aviv	6.13
Haifa	6.08

1981. augusztus 8, szombat
5741. év 8.

A SZOMBAT KIMENETELE

Jeruzsálem	7.11
Tel-Aviv	7.09
Haifa	7.14

A HETI SZIDRA:

DIVREJ CHAZON

UJ KELET

67770 Tel-Aviv. Hárakevet 52
FUGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel hirdetések tartalmáért. —
Kéziratokat nem örzünk meg.
Kérjük adunk vissza.

VISSZAALLITOM AZ EGYENSULTY

BONN. — A nyugatnémet közgazdászok tanulmányt készítettek annak az ellentmondásnak a tisztázására, amely abban nyilvánul meg, hogy a másfélmillió munkanélküli ellenére az ipar munkaerőhiányban szenved. Jelen tésükből kiderül, hogy a munka nélkülség oka jórészt a technológiai fejlődéssel kapcsolatos szakmai eltolódásoknak tulajdonítható. A gyártulajdonosok szer te az országban szakembereket keresnek, de nem azokban a szak mákban, amelyekben munkanélkü liség mutatkozik. Mig az országos munkanélkülségi arány 5.5 százalékos, az ország 142 munka elosztó hivatalából csak 11-ben nincs kereslet szakmunkások iránt. A megoldás kézenfekvő, de sok pénzbe kerül. A munkáso kat át kell képesíteni, hogy mun kahelyhez jussanak, s a munká adók szert tehessenek a szükse ges munkaerőre.

SZEGEK AZ UTON

A Tel Aviv és Jeruzsálem kö zötti uton, Ben Semen közelé ben néhány kilométeres szakasza nagyszámu szeg hullott az utra egy arra haladó kereskedelmi járműről. A szegek öt autónál abroncsdefektet okoztak és ennek következtében nagyobb forgalmi „dugók” keletkeztek az uton. Még nem derült ki, hogy mi okozta a szegek lehullását a ko csiból.

EGYÉNI UTAZÁS MAGYARORSZÁGRA

Szeptember 6-tól szeptember 27-ig.
Vizum garantálva, a feliratkozást aug. 15-én zárjuk

VOYAGE UTAZÁSI IRODA

ANAT (Fenichel Anci)
Dizengoff Center, bejárat a Maxim mozival szemben.
Telefon: 290231

ÁTERET

Dizengoff 105, Tel Aviv, Frishman sarok). Vásárlóink kívánságának ele get téve megkezdjük a teljes nyári nagy kiárusítást.

10%—30% ENGEDMÉNY

ATERET — minőségi cipők, elsőrendű, mérték utáni kézi munka.

Fájdalommal tudatjuk, hogy

NEUMANN JENŐ

Budapesten elhunyt.

Gyászolják: felesége, Ella, gyermekei, unokái és dédunokája, fivére: dr. Neumann Ernő (Buda pest), dr. Neumann Ezriél, sógornői és családjaik

Szeretett Anyunak és Óminak

POLLAK (REVESZ) LENKE 71

Lippa — Temesvár — Rechovot
ELSŐEVES AZKARAJÁT
augusztus 12-én, szerdán délután 5.30 órakor tartjuk a rechovoti temetőben. Találkozás a bejáratnál.
A GYASZOLÓ BORGIDA-CSALÁD

Drága felejtethetlen jó öcsém

Bernát Jenő 71

Nagykátá — Budapest — Frankfurt
AZKARAJÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT
augusztus 11-én, kedden délután 4.30 órakor tartjuk a nahariai temetőben.
BERNÁT IEA ÉS A CSALÁD
Autó indul a lakástól, Naharia Háméjásdim 22/a, 4.20-kor.

Drága férjem, apánk és nagyapánk

GERTEL ÁVRÁM 71

Natanja
AZKARAJÁT ÉS SIRKÓAVATASAT
1981 augusztus 12-én, szerdán délután 3 órakor tartjuk a natanjai vátikimi temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál.
Gyászoló felesége:
Heimann Mirjam (Marosvásárhely) és a család

Felejtethetlen drágánk

ROSENZWEIG IBOLYA 71

szül. SPITZ IBIKE
Szatmár — Kfár-Szabá
AZKARAJÁT ÉS SIRKÓAVATASAT
a slosim leteltével, 1981 augusztus 10-én, hétfőn délután 3 órakor tartjuk a kfár-szabái temetőben.
Autóbusz indul a gyászahztól: Jozsэфtál, Kfár Szabá. Saul Hámélech 103, tel. 052-36312.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Drága apánk és testvérünk

HAMMER HERMANN CVI 71

Blaj — Haifa
elhunytának slosimján
AZKARAJÁT ÉS SIRKÓAVATASAT
tartunk augusztus 12-én, szerdán délután 4 órakor a haifai, kfár-számiri temetőben. Találkozás a bejáratnál.
A GYASZOLÓ CSALÁD